

Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä

Osa I

Toimintakertomus

Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä

Osa I

Toimintakertomus

EIP-ryhmän vuosikertomukseen 2010 kuuluu neljä eri osaa:

- Toimintakertomus, jossa esitellään EIP-ryhmän kuluneen vuoden toimintaa ja tulevaisuudennäkymiä;
- Tilinpäätöskertomus, jossa esitellään Euroopan investointipankin, EIP-ryhmän (IFRS:n ja EU-direktiivien periaatteiden mukaisesti) ja Euroopan investointirahaston tilinpäätökset liitetietoineen;
- Tilastokertomus, jossa esitellään luettelomuodossa EIP:n rahoittamat hankkeet, varainhankinta vuonna 2010 sekä EIR:n hankeluettelo. Se sisältää myös yhteenvetotaulukoita tilivuodelta ja kuluneelta viiden vuoden jaksolta;
- Corporate Responsibility -raportti. Yritysvastuustrategiaa kuvaava raportti, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa yritysvastuuseen liittyvistä toimintatavoista.

Vuosikertomus on luettavissa myös EIP:n Internet-sivuilta www.eib.org/report.

Keskeiset tulokset 2010	3
Pääjohtajan katsaus	4
Taloukasvun ja työllisyyden tukeminen	6
⇒ Tukea Euroopan unionin lähentymistavoitealueille	9
⇒ Rahoitusta pienille ja keskisuurille yrityksille	12
⇒ Sisämarkkinoiden infrastruktuuria rakentamassa	15
⇒ Tekoja innovaatioiden edistämiseksi	17
⇒ Varma ja kilpailukykyinen energiahuolto	20
Ilmastotoimien tukeminen	22
⇒ Investoinnit uusiutuvaan ja tehokkaaseen energiaan	25
⇒ Päästökaupan ja hiilen varastoinnin rahoitus	27
⇒ Kaupunkien kestävä kehitys	30
⇒ Ilmastomuutokseen sopeutuminen	33
Partnering-toiminta maailmalla	34
Yhteistoiminnassa Euroopan komission ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa	42
Vastuullinen laitos	46
EIP:n pääoma sekä ottolainaus 2010	50
EIP:n hallintorakenne	54
⇒ EIP:n sääntömääräiset hallintoelimet	55
⇒ EIR:n sääntömääräiset hallintoelimet	57
⇒ EIP:n hallitus	58

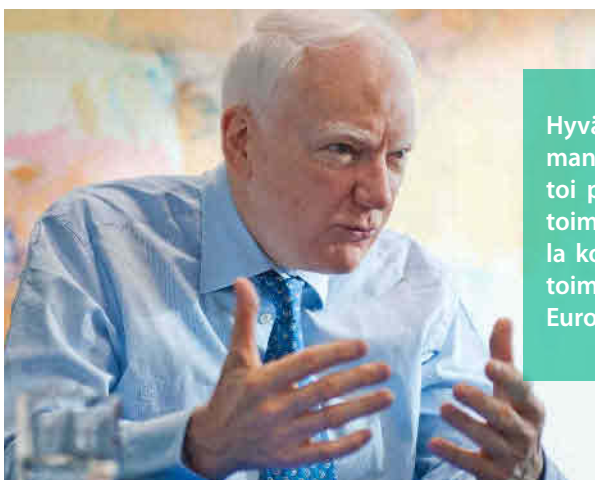

Keskeiset tulokset 2010

- ✓ EIP:n lainananto **vuonna 2010** oli **72 miljardia euroa** – Siitä 63 miljardia suuntautui Euroopan unionin alueelle ja 9 miljardia unionialueen ulkopuolelle.
- ✓ EIP rahoitti 460:tä hankekooltaan suurta hanketta **72 eri maassa** vuonna 2010.
- ✓ Lainananto EU:n ilmastopoliittisille toimenpiteille kasvoi merkittävästi **19 miljardiin euroon**, ja oli **30 prosenttia** EU-maille suuntautuvasta luotonannosta.
- ✓ EIP otti vuonna 2010 kokonaisuudessaan käyttöön **61 miljardin euron suuruisen kolmivuotisen lisätukipaketin EU:n talouden elvyttämiseksi**. Se oli 11 miljardia euroa enemmän kuin alunperin oli tarkoitus.
- ✓ EIP-ryhmän rahoitusta annettiin vuonna 2010 noin **115 000** pienen ja keskiuuren yrityksen erilaisiin rahoitustarpeisiin.
- ✓ Rahoitus Euroopan unionin lähentymistavoitealueille, joita talous- ja finanssikriisi on koskettanut eniten nousi **katsausvuonna 26 miljardiin euroon**.
- ✓ EIP hankki rahoitusta maailman joukkolainamarkkinoilta **67 miljardia euroa**.

Pääjohtajan katsaus

Hyväksyessään joulukuussa 2010 toimintasuunnitelman vuosille 2011-2013¹ EIP:n hallintoneuvosto antoi pankin toiminnalle kolme suuntaa. Lähivuosina toimintaa on tarkoitus kehittää ja laajentaa seuraavilla kolmella osa-alueella: Eurooppa 2020 -strategian toimeenpanossa, ilmastonmuutoksen hallinnassa ja Euroopan unionin ulkopoliittikan tukemisessa.

⇒ "Eurooppa 2020"

Kun vuonna 2008 puhjennut finanssikriisi laajentui yleiseksi talouskriisiksi, EU:n jäsenvaltiot ryhtyivät kii-reellisesti toimenpiteisiin välittömien kriisivaikutusten lieventämiseksi. Näitä olivat erilaiset kansalliset toiminta-suunnitelma kriisiin ajautuneiden pankkien pelas-tamiseksi ja edelleen talouden saamiseksi takaisin jaloilleen ja uudelle kasvu-uralle. Kansallisia toiminta-suunnitelmia tuki Euroopan talouden elvytysuunnitelma, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuussa 2008. EIP teki oman osansa elvytysuunnitelman toteut-tamisessa kasvattamalla lainojensa määrää vuoden 2007 yhteensä 48 miljardista eurosta jopa 79 miljardiin euroon vuonna 2009. Tämä lisärahoitus kohdistettiin reaalityönteiden toimialoille, jotka neuvosto oli nimennyt erityisen tärkeiksi, ja etenkin pk-yritysten toimintaolo-suhteiden parantamiseen.

Tämä lyhyen aikavälin ratkaisu auttoi talouksia pääsemään vaikeimpien aikojen yli ja oli aika löytää lopullinen ulospääsy kriisistä. Kestävä ratkaisu, joka auttaa EU:ta selviytymään vahvistuneena ulos talouskriisistä, on Eurooppa 2020 -strategia. Se on EU:n yhteinen uudistusohjelma, jossa painotetaan investointeja älykäästä, kestävästä ja osallistavaa kasvua edistäville aloille. Kasvupolitiikan ydintehtäviä ovat työllisyysasteen ja tuot-

tavuuden nostaminen, jonka on liityttävä suoraan «tietokolmioon». Toisin sanoen perustana tulisi olla **kou-lutus** koulutustason nostamiseksi ja etenkin korkeakou-lututkinnon suorittaneiden määrän lisäämiseksi; **tut-kimus** teknologian rajojen ylittämiseksi; ja **innovaatiot**, joiden osalta on varmistettava niiden nopea levittäminen koko kansantalouden käyttöön.

EIP on valmis antamaan merkittävän panoksen EU2020-strategian toimeenpanoon. Se rahoitti vuonna 2010 koulutusalan hankkeita jo yli 4 miljardilla eurolla ja tut-kimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeita (TKI-hankkeita) yli 7 miljardilla eurolla. EIP:n on myös tarkoitus lisätä näiden alojen rahoitusta, sillä panostus tietokolmion vahvistamiseen paitsi parantaa kilpailukykyä, myös vähentää köyhyyttä ja ehkäisee sosiaalista syrjäyty-mistä. EIP ja Euroopan komissio tekevät jatkuvasti yht-eistyötä uusien innovatiivisten rahoitusvälineiden ot-tamiseksi käyttöön näitä tarkoituksia varten. Yksi näistä instrumenteista on tutkimustoimintaan tarkoitettu ra-hoitusväline (RSFF), jossa EIP jakaa riskin Euroopan komission kanssa. Tällaisilla instrumenteilla taataan EU-rahoitukselle suuri vipuvaikutus (samalla budjettio-suudella voidaan tukea entistä suurempaa investoin-tivolyymia) samalla kun EIP voi vapautua enenevässä määrin sitomasta omaa pääomaa (EIP voi samalla oman pääoman määrällä lisätä lainavolyymia)². Mielestämme

¹ Katso <http://www.eib.org/about/publications/operational-plan-2011-2013.htm>

² RSFF-rahoitusvälineellä saaduista tuloksista käy ilmi tämä kaksinkertainen vaikutus. Vuoden 2010 loppuun mennessä 390 miljoonan euron suu-ruisella unionin rahoitustuella ja EIP:n pääomista kohdennetuilla 772 miljoonan euron lainoilla EIP oli voinut myöntää RSFF-riskinjakovälineestä 6,3 miljardin euron lainat tutkimustoiminnan 16,2 miljardin euron kokonaisinvestointeihin.

on täysin selvää, että EIP:n panos Eurooppa 2020 -strategian käytännön toteuttamisessa on sitäkin tehokkaampaa, kun se voi perustaa toimintansa pragmaattiseen, käytäntövaltaiseen yhteistyöhön (joka on suoraa ja epäbyrokraattista) Euroopan komission ja muiden rahoituslaitosten kanssa.³

⇒ Ilmastonmuutoksen hallinta

Kamppailu ilmastonmuutosta ja ilmastonmuutoksen aiheuttamia dramaattisiakin seurausvaikutuksia vastaan kuuluu EU:n ja vastaavasti EIP:n ensisijaisiin tehtäviin. Fukushima ydinonnettomuus ja ydinvoiman turvallisuuden kyseenalaistaminen lisäävät entisestään tarvetta investoida massiivisesti energiansäästöön, uusiutuviin energialähteisiin ja uusiin energiatekniikoihin.

EIP:n lainananto kasvihuonekaasupäästöjä⁴ rajoitettaville hankkeille nousi 20,5 miljardiin euroon, mikä on lähes 30 prosenttia koko luotonannostamme vuonna 2010. Näistä hankkeista **uusiutuvan energian** luottojen osuus oli 6,2 miljardia euroa. Valtaosa rahoituksesta kohdistettiin tuuli- ja aurinkovoimahankkeisiin. Luotonanto **energiatehokkuutta** edistäviin hankkeisiin kasvoi 2,3 miljardiin euroon vuonna 2010, ja niiden osuus kasvaa myös tulevana vuosina. Energiansäästömahdollisuudet ovat nimittäin käytännössä valtavat sekä julkisissa rakennuksissa että asuinkiinteistökannassa monissa Euroopan kaupungeissa ja asuinalueilla. EIP:n lainat **kaupunkiliikenteen** kehittämiseen ja yksityisauton ja autoilun haittavaikutusten vähentämiseen kohosivat 7,9 miljardiin euroon vuonna 2010.

Tämän ohella EIP on kehittänyt eturintamassa oman menetelmänsä, jolla voidaan arvioida entistä täsmällisemmin sen rahoittamista hankkeista aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Tämä menetelmä on väistämättä monimutkainen, koska siihen liittyvät tekniset kysymykset ovat hankalia ratkaista. Nämä erityiset pyrkimyksemme tällä alalla ovat merkinä siitä, että meillä on poliittinen tahto ja kyky asettaa ilmastonmuutoksen hallintaan liittyvät toimenpiteet tulevan toimintamme kannalta keskeiseksi asiaksi.

³ Katso sivu 42

⁴ Jotta hanke voidaan luokitella ilmastolähtöiseksi hankkeeksi, sen vaikutuksen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen on oltava ainakin 20 prosenttia päästöjen määrästä.

⁵ EIP:n ulkoisten lainavaltuuksien tarkistusta varten Ecofin-neuvosto päätti perustaa Michel Camdessus'n johtaman asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä oli antaa suosituksia Euroopan komissiolle ja neuvostolle sekä Euroopan parlamentille. Arviointiraportti annettiin 9. helmikuuta 2010.

Katso <http://www.eib.org/about/documents/mtr-external-mandate-report-steering-committee.htm>

⇒ Euroopan unionin ulkopoliitiikka

Mikään poliittinen mahti ei voi olla toimintakykyinen kansainvälisillä näyttämöillä, ellei sillä ole takanaan taloudellista mahtia. Kiina on ymmärtänyt tämän varsin hyvin: Kiina vahvistaa taloudellista yhteistyötä kaikkialla maailmassa omien ulkopoliittisten tavoitteidensa pohjalta. Mikäli Euroopan unioni haluaa kehittää ulkopoliitiikkaansa siten, että sillä on todellista poliittista vaikutusvaltaa maailmalla, silläkin on oltava käytössään taloudellinen väline tähän tarkoitukseen. Jos unioni todella haluaa, EIP voi toimia tänä ulkosuhderahoituksen instrumenttina.

Tämä oli yksi pääviesteistä Camdessus'n raportissa, joka koskee EIP:n lainanantovaltuuksia kolmansissa maissa.⁵ Nähtäväksi jää, antavatko Euroopan unionin jäsenvaltiot, jotka myös ovat EIP:n jäseniä ja osakkeenomistajia, tukensa tälle suositukselle ja tekevätkö ne selkeän valinnan vuosia 2014–2020 koskevan rahoituskehityksen valmistelun yhteydessä. Tämä merkitsisi tietysti sitä, että Euroopan ulkosuhdehallinto ja EIP:n ulkoisista toimista vastuussa olevat yksiköt lähentyvät toisiaan ja että yhteistyötä muiden kansainvälisten ja kansallisten rahoituslaitosten kanssa tiivistetään.

Nyt 2000-luvun alussa Euroopan unionilla on vastassaan monia erityisiä haasteita, joihin on löydettävä ratkaisuja. Ainakin tiettyjen haasteiden edessä se voi luottaa EIP:n tukeen, sen ammattitaitoiseen henkilöstöön, vahvaan taloudelliseen asemaan laajaan tekniseen asiantuntemukseen sekä hyvään hallintotapaan.

Philippe Maystadt

Taloukasvun ja työllisyyden tukeminen

EIP sai vuonna 2010 kaksivuotisen kriisintorjuntaohjelmansa onnistuneesti päätökseen, ja lainananto on vähitellen palautumassa kriisiä edeltäneelle tasolle.

Allekirjoitettuja rahoitussopimuksia kertyi katsauskaudella yhteensä 71,8 miljardia euroa, kun ne kriisin huipulla 2009 ylsivät ennätyselliseen 79 miljardiin euroon. Lainojen ulosmaksut nousivat 58,7 miljardiin euroon, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 54 miljardia euroa.

Suurten yritysten ja pankkialan yhteistyökumppanien markkinatilanteen parantuessa EIP:n perinteisen rahoituksen kysyntä alkoi vähentyä. Kun markkinaolosuhteet paranivat, näiden asiakkaiden oli helpompi hakea rahoitusta suoraan luotto- ja pääomamarkkinoilta tarvitsematta turvautua EIP:hen siinä määrin kuin aikaisemmin. Tästä syystä toiminnan painopistettä ryhdyttiin siirtämään yhä enemmän niille aloille, joilla EIP:n rahoituksesta on odotettavissa eniten vaikutusta talouskasvuun.

Talouden kasvupotentiaalia vahvistavat selvimminkin sellaista hankkeiden rahoitus, joissa riski on tavallista korkeampi ja siten myös tuotto-odotus korkeampi. Esimerkkeinä voidaan mainita tutkimus, kestävä infrastruktuurin kehittäminen ja rakentaminen sekä innovointi.

EIP:n luottostrategia tulevana vuosina sovitetaan yhteen Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden sekä ilmastotoimien tarpeiden kanssa, joita käsitellään erikseen omassa luvussaan. EIP ja Euroopan komissio tekevät jatkuvasti yhteistyötä uusien innovatiivisten rahoitusvälineiden kehittämiseksi näitä molempia tarkoituksia varten.

Kestävä kasvu tukee resurssitehokkaampaa, vihreämpää ja kilpailukykyisempää taloutta

Tutkimus- ja kehitystyötä liikennelentokoneiden uuden sukupolven voimalaitteiden kanssa, Safran, Ranska

Eurooppa 2020 -strategia

Euroopan talouden elvytyssuunnitelma ohjasi unionia kriisiin yli. Tulevaisuuden tiekarttana on Eurooppa 2020 -työllisyys- ja kasvustrategia, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi vuonna 2010. Strategiassa painotetaan investointeja sellaisille aloille, jotka edistävät älykästä, kestäväää ja osallistavaa kasvua. Älykäs kasvu tarkoittaa osaamiseen ja innovointiin perustuvan talouden kehittämistä. Kestävä kasvu viittaa resurssitehokkaamman, vihreämmän ja kilpailukykyisemmän talouden tukemiseen. Osallistava kasvu merkitsee taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta lisäävän korkean työllisyyden talouden edistämistä.

Eurooppa 2020 -strategia kohdentuu seuraaville viidelle pääalueelle: työllisyys; tutkimus ja innovointi; ilmastotoimet ja energia; koulutus; sekä köyhyyden

vähentäminen. Tavoitteet liittyvät toisiinsa ja vahvistavat toinen toisiaan. Parempi koulutus edistää työllistymistä ja työllisyysasteen nousu vähentää köyhyyttä. Panostus tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin kaikilla talouden aloilla, sekä resurssien tehokkaampi käyttö, parantavat kilpailukykyä ja edistävät uusien työpaikkojen syntymistä. Investoinnit puhtaampaan teknologiaan auttavat ympäristöämme, edistävät ilmastomuutoksen torjuntaa ja luovat uusia liiketoiminta- ja työmahdollisuuksia. EIP:llä on tärkeä rooli kaikilla osa-alueilla.

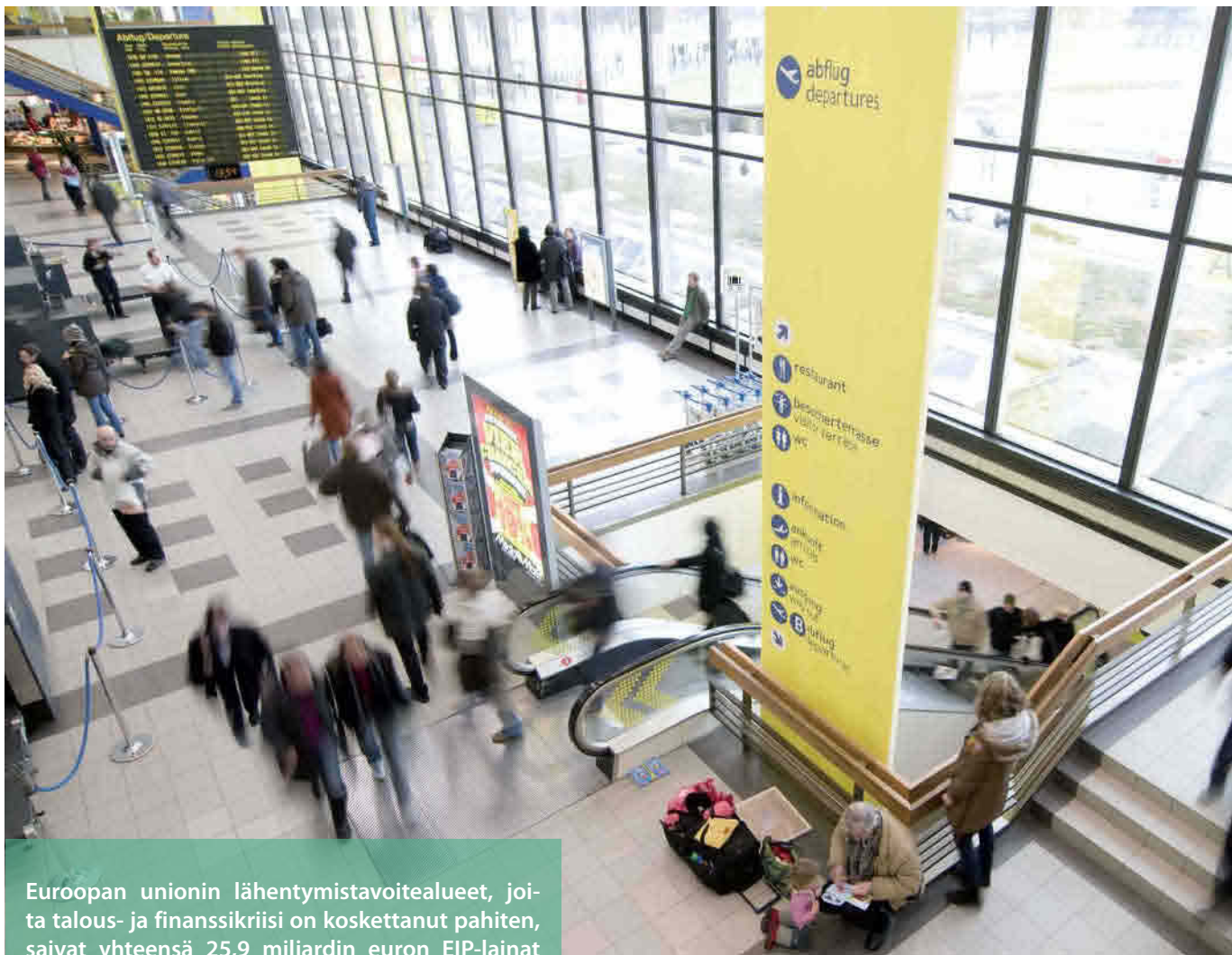
EIP perusti Eurooppa 2020 -strategian edistämistä varten 2010 erityisen työryhmän (Task Force). Sen tehtävänä on selvittää, miten pankki voi parhaiten koordinoida ja edistää investointeja liikenteeseen, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan, energiahankkeisiin ja ilmastotoimiin, sekä tukea yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä.

STMicroelectronics: Puhdastila-toimittaja, Ranska

Tukea Euroopan unionin lähentymistavoitealueille

Euroopan unionin lähentymistavoitealueet, joita talous- ja finanssikriisi on koskettanut pahiten, saivat yhteensä 25,9 miljardin euron EIP-lainat vuonna 2010.

Berliinin lentokenttä, Saksa

Lähentymisalueiden osuus unionialueen kokonaisrahoituksesta pysyi edelleen korkealla tasolla 41 prosentissa. Vuoden aikana myönnettiin poikkeuksellisen suuria rakenneohjelmaluottoja (SPL), joilla haluttiin varmistaa julkisen sektorin investointien jatkuvuus tietyissä jäsenvaltioissa.

Rakenneohjelmaluotot ovat puiteluottoja, joilla rahoitetaan osa valtion osuudesta investointiin. Niitä voidaan

käyttää monenlaisissa erittäin merkittävässä investointihankkeissa, joita rahoitetaan EU:n rakennerahastotuelle. Taloudellisesti ankarina aikoina joidenkin jäsenvaltioiden on ollut vaikea rahoittaa omaa osuuttaan, mikä on vaarantanut niiden bruttokansantuotteen kasvun kannalta tärkeiden investointien toteutuksen. EIP:n ennakorahoitus valtioiden osuuksille on entistäkin tärkeämpää, kun se vakauttaa investointeja ja edistää siten talouden elpymistä ja kasvua.

Poikkeuksellisen suuret EIP:n lainat auttoivat tiettyjä jäsenmaita varmistamaan julkisen sektorin investointien toteutumisen

Kreikan hallitukselle annettu 2 miljardin euron rakenneohjelmaluotto oli kaikkien aikojen suurin EIP-laina Kreikkaan. Sen tarkoituksena on tukea talouden elpymistä ja nopeuttaa siirtymistä älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun tielle Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti. Vuonna 2010 puiteluotosta nostettiin jo 500 miljoonaa euroa. Laina vähentää lyhyellä tähtämällä tärkeiden alueellisten sekä infrastruktuuri-investointien viivästymisen riskiä. Lainavarat käytetään investointeihin rautateihin, ympäristönsuojeluun, energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan, vesialalle, jätehuoltoon, tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä tieto- ja viestintätekniikoihin. EIP:n Kreikan lainoja kertyi yhteensä 3,1 miljardia euroa vuonna 2010, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 1,6 miljardia euroa.

Portugaliin myönnetystä 1,5 miljardin euron lainasta maksettiin ulos ensimmäinen 450 miljoonan euron erä vuonna 2010. Varat menivät erilaisiin julkisen sektorin investointeihin, joihin sisältyvät mm. liikenne, tieto- ja viestintätekniikka, vesi, jätehuolto, energiatehokkuus sekä uusiutuva energia. EIP:n kokonaisrahoitus Portugalille nousi nyt 3,4 miljardiin euroon (2009: 3,7 mrd. e).

Puolan hallitus sai lisäksi 2 miljardin euron puiteluoton, joka on puolestaan kaikkien aikojen suurin Keski- ja Itä-Eurooppaan myönnetty EIP-laina. Vuoden 2004 jälkeen Euroopan unioniin liittyneistä maista Puola on saanut eniten EIP:n lainoja, ja lainanannon määrä on viime vuodet ollut vahvassa noususuunnassa. Lainat julkisen ja yksityisen sektorin eri asiakkaille olivat 2010 yhteensä 5,6 miljardia euroa. Vastaava luku 2009 oli 4,8 miljardia euroa, ja siinäkin oli lisäystä peräti 70 prosenttia vuotta aikaisempaan verrattuna. Viimeisellä viisivuotiskaudella (2006–2010) EIP on lainoittanut Puolaa kaikkiaan 17,5 miljardilla eurolla.

Lähentymisrahoitus EU:ssa

Allekirjoitetut lainat toimialoittain 2010

	Summa (milj. e)	Yhteensä %
Liikenne- ja viestintäinfrastruktuuri	8 099	36
Energia	4 718	21
Kaupunkisuunnittelu	2 020	9
Vesi, sanitaatio, jätehuolto	999	4
Terveystieteet, koulutus	3 158	14
Teollisuus	1 302	6
Palvelut	1 850	8
Maa-, kala- ja metsätalous	130	1
Yksittäiset lainat yhteensä	22 276	100
Lähentymisalueiden limiittiluotot	3 620	
Lainat yhteensä	25 897	

- ↳ **JASPERS – Joint Assistance to Support Projects in European Regions – Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen apu** (EIP, Euroopan komissio, Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankki, KfW-pankkiryhmä);
- ↳ **JESSICA – Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas – Euroopan yhteinen tuki kaupunkialueiden kestäviä investointeja varten** (EIP, Euroopan komissio ja Euroopan neuvoston kehityspankki);
- ↳ **JEREMIE – Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises Initiative – Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja pienyritysten sekä keskisuurten yritysten tukemiseksi** (EIR, Euroopan komissio);
- ↳ **JASMINE – Joint Action to Support Micro-Finance Institutions in Europe – yhteinen toimi Euroopan mikrorahoituslaitosten tukemiseksi** (EIR, Euroopan komissio).

Ateenan raitiotie, Kreikka

Puiteluottoja suunnattiin myös muille EU:n lähentymistavoitteen piiriin kuuluville maille, kuten Kyprokselle, Tšekin tasavaltaan, Unkariin ja Slovakiaan. Vuonna 2010 EIP:n puiteluottoja kertyi 11,6 miljardia euroa, kun ne vuonna 2009 olivat 8,5 miljardia euroa. Tulosten perusteella näyttää ilmeiseltä, että tämän rahoitusvälineen käyttö kasvaa varsin nopeasti.

Teknistä apua jäsenvaltioille

Teknisellä tuella on tärkeä rooli, kun Euroopan unioniin vuodesta 2004 liittyneitä 12 uutta jäsenvaltiota autetaan valmistelemaan suuria hankkeita, joihin voidaan hakea tukea EU:n rakenne- ja koheesiorahastoista. Tästä tehtävästä huolehtii Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen apu eli JASPERS-ohjelma. Sen jälkeen

kun ohjelma vuonna 2006 käynnistyi, sen avulla on toteutettu 399 hanketoimeksiantoa, jätetty komissiolle 185 hakemusta JASPERS-tuetuista hankkeista, ja 104 JASPERS-tuettua hanketta on hyväksytty. Valmistuneiden hankkeiden koko investointivolyymi on tällä hetkellä yli 40 miljardia euroa. JASPERS valmistautuu parhaillaan rakennerahastojen ohjelmakauteen 2014–2020, jotta toiminta voidaan käynnistää nopeasti.

JASPERS-ohjelmasta annettava tekninen tuki on maksutonta, ja sen avulla pyritään parantamaan ja nopeuttamaan saatavissa olevien rahoitusvarojen käyttöönto. Ohjelmaa hoitaa EIP ja sen päätoimipaikka on pankin Luxemburgin konttorissa. Tämän lisäksi ohjelmalla on paikallinen edustusto Bukarestissa, Varsovassa ja Wienissä. JASPERS-ohjelmassa ovat mukana Euroopan komissio, EBRD ja saksalainen Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

Rahoitusta pienille ja keskisuurille yrityksille

EIP-ryhmä tuki rahoitusvälittäjien kautta noin 115 000 pk-yritystä vuonna 2010. EIP käytti 10,0 miljardia euroa limiittiluottoihin lainattavaksi edelleen pk-yrityksille. EIR antoi pk-yrityksille takauksia ja riskirahoitusta yhteensä 2,8 miljardia euroa.

Katsausvuoden lainamäärä oli EIP:n osalta hieman pienempi kuin kriisin huipulla 2009, jolloin lainavolyymi nousi ennätyselliseen 12,7 miljardiin euroon.

Pk-yrityksille annettavan tuen kasvattaminen kuului yhtenä osana pankin talouskasvua ja työllisyyttä edistävään toimintaan, joka perustuu jäsenvaltioiden valtiovarainministerien joulukuun 2008 Ecofin-neuvostossa hyväksymään Euroopan talouden elvytysuunnitelmaan. Ecofin-neuvoston asettama 30 miljardin euron tavoite pk-yritysten tukemisessa vuosille 2008–2011 saavutettiin jo vuotta ennen määräaika.

EIP:n tehostunut rahoitus pk-yrityksille vaikutti tasapuolisesti laajalla alueella. EIP:n limiittiluotoista pääsi osallisiksi vuonna 2010 yli 63 000 pk-yritystä eri puolilla Eurooppaa. Yhtenä ehtona limiittiluottoja jakaville rahoitusvälittäjille EIP asettaa sen, että välittäjän on itse annettava jokaista pankin lainaamaa euroa kohti vähintään sama määrä rahoitusta, mikä kaksinkertaistaa pk-yritysten saatavilla olevan lainasumman. Tämän ohella välittäjäpankeilla on velvollisuus siirtää EIP:n edullisista lainaehdoista saatava etu edelleen rahoitettaville pk-yrityksille. Vuoden loppuun mennessä EIP oli sopinut limiittiluotoista yli 170 rahoitusvälittäjän kanssa 24:ssä EU:n 27 jäsenvaltiosta.

Kriisin aikana EIP pyrki auttamaan pk-yrityksiä erityisesti Keski- ja Itä-Euroopan jäsenmaissa – joissa vuonna 2010 allekirjoitetut lainasopimukset olivat suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2009 – sekä ehdokasmaissa ja potentiaalisissa ehdokasmaissa. EIP jatkoi tavanomaiseen tapaan tiivistä yhteistyötä paikallisten pankkien kanssa, jotka joutuivat taloudellisesti ahtaalle, kun niiden lainasalkkujen laatu heikentyi kriisin myötä. Lisäksi EIP oli vuonna 2009 yhdessä EBRD:n ja Maailmanpankkiryhmän kanssa liittynyt kansainvälisten rahoituslaitosten

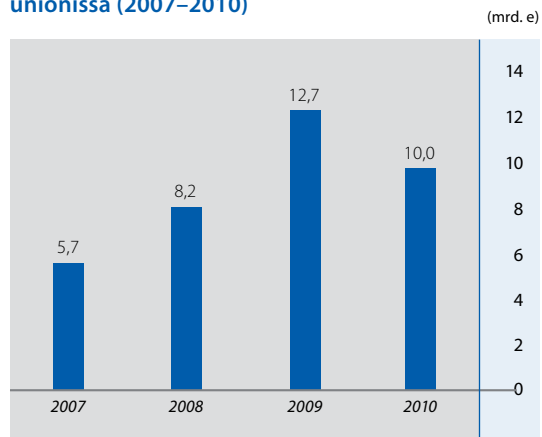
(IFI) yhteiseen toimintasuunnitelmaan, jonka tavoitteena oli kasvattaa Keski- ja Itä-Euroopan pk-yritysten tuki 24,5 miljardiin euroon vuosina 2009–2010. Tämän luottokiintiön puitteissa pankki sitoutui kaksinkertaistamaan normaalisti myöntämänsä rahoituksen 11 miljardiin euroon vuoden 2010 loppuun mennessä, mutta tavoite saavutettiin jo paljon aikaisemmin vuoden kuluessa. Yhteisen toimintasuunnitelman nojalla annetut EIP:n lainat olivat vuoden 2010 lopussa 14 miljardia euroa eli 25 prosenttia enemmän kuin alun perin oli tarkoitus.

Uusi rahoitusmalli mid-cap-yrityksille

EIP päivitti vastaavasti rahoitusvälittäjien kautta mid-cap-yrityksille tarjottavia lainojaan. Mid-cap-yrityksiksi katsotaan yritykset, jotka ovat pk-yrityksiä suurempia, mutta työllistävät alle 3000 henkilöä. Näiden yritysten osalta monipuolisten rahoitusinstrumenttien saatavuus on edelleen melkoisen rajoittunutta. Finanssikriisillä oli mid-cap-yritysten rahoitukseen merkittävä välitön vaikutus, samaan tapaan kuin pk-yrityksille. Liikepankit – jotka usein ovat mid-cap-rahamituksen pääasiallinen tai ainoa lähde – tiukensivat rahoituksen ehtoja ja levensivät luottoriskimarginaalia. Luottojen huono saatavuus uhkasi tyrehdyttää mid-cap-yritysten uudet investoinnit ja samalla ehkäistä Euroopan talouden toipumista.

EIP sovelsi pk-yritysten rahoituksesta saatua kokemusta myös mid-cap-yrityksiin ja tarkisti niille tarkoitettua lainaohjelmaansa rahoituksen kasvattamiseksi vuonna 2010. "Loan for Mid Caps" on vuonna 2003 käynnistetty, rahoitusvälittäjien kautta tarjottavia luottoja koskeva ohjelma. Se oli luotu enintään 50 miljoonan euron investointeihin, jotka pienuutensa vuoksi eivät normaalisti sovellu rahoitettaviksi suoralla EIP:n lainalla, mutta joita toteuttavan mid-cap-yrityksen koko ja investointien määrä estää sitä saamasta EIP:n erityistä pk-yrityslainaa. Pankki on nyt ottanut käyttöön korkeintaan 25 miljoonan euron hankkeita varten menettelytavat, jotka ovat pääosin samat kuin pk-yritysten pieniin lainoihin sovellettavat menettelyt. Kustannuksiltaan 25–50 miljoonan euron hankkeisiin saa puolestaan soveltaa yksinkertaistettua hankearviointia. Tätä menettelyä käytetään aluksi kahden vuoden koeajalla, jonka aikana EIP odottaa mid-cap-rahamituksen kasvavan tuntuvasti.

EIP:n lainat pk-yrityksille Euroopan unionissa (2007–2010)

Tehostunut rahoitus pk-yrityksille vaikutti tasapuolisesti laajalla alueella

EIR ja pk-yritykset

Euroopan investointirahasto (EIR), joka yhdessä EIP:n kanssa muodostaa EIP-ryhmän, on erikoistunut pk-yritysten riskirahoitukseen. EIR:llä oli koko vuoden 2010 ajan tärkeä osa Euroopan pk-yritysten tukemisessä finanssikriisin jälkimainingeissa. EIR täytti roolinsa odotusten mukaisesti keskeisenä rahastojen rahasto -sijoittajana tekemällä ennätyksellisen määrän pääomasijoituksia. Se käytti varoja kaikista valtuutuksista välitettäväksi eteenpäin edistämään innovaatioita, kasvua, yrittäjyyttä ja työllisyyttä. EIR:n rahoitusvälittäjille suunnatut takaustuotteet paransivat yli 51 000 eurooppalaisen pk-yrityksen rahoitusmahdollisuuksia, ja pk-yrityksille myönnettyjen lainojen takaajana EIR auttoi pk-yritysten arvopaperistamismarkkinoiden elpymistä allekirjoittamalla kaksi ensimmäistä transaktiota kriisin jälkeen.

Huolellisen valmisteluvaiheen jälkeen aluekehitystä edistävä JEREMIE-ohjelma (Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja pienyritysten sekä keskisuurten yritysten tukemiseksi) on nyt saatu täyteen vauhtiin. Siitä on jo maksettu ulos ensimmäiset rahoituserät paikallisille pk-yrityksille asti. JEREMIE antaa alueille ja jäsenvaltioille mahdollisuuden käyttää rakennerahastojen tukia edistämään entistä kattavamman rahoitustuotevalikoiman luomista. EIR laajensi toimintamuotojaan osallistumalla myös EU:n uusiin politiikkakeskeisiin aloitteisiin, kuten eurooppalaiseen Progress-mikrorahoitusjärjestelyyn (EPMF). Mikrorahoitusjärjestelyn tarkoituksena on parantaa mikrorahoituksen saatavuutta ja käyttämömahdollisuuksia mikroyrittäjille, työttömille ja henkilöille, joilla muutoin on heikot mahdollisuudet saada rahoitusta tavanomaisilta luottomarkkinoilta.

EIR teki yli 930 miljoonan euron sijoitukset Euroopan kasvurahastoihin vuonna 2010. Rahastolla on tällä hetkellä sijoitussitoumuksia yhteensä 5,4 miljardia euroa yli 350 rahastossa, mikä tekee siitä yhden Euroopan pääomasijoitusmarkkinoiden johtavista toimijoista. EIR:n pääomarahoituskäytännöt helpottavat erilaisten pienyritysten pääoman saantiongelmia. Samalla on kuitenkin yhtä tärkeää huolehtia pk-yritysten lainarahoituksen tarpeesta myös takausten ja arvopaperistamisen kautta. EIR antoi yhteensä 1,9 miljardin euron takaukset vuonna 2010. Käytössä olevien takausten määrä oli 14,7 miljardia euroa tilivuoden 2010 lopussa.

PROGRESS: mikrorahoitusta sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseen

Työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta edistävä mikrorahoitusjärjestely (European PROGRESS Microfinance Facility) on Euroopan komission ja Euroopan investointipankin yhdessä rahoittama rahoitusväline, johon kumpikin laitos osallistuu 100 miljoonan euron osuudella. PROGRESS-ohjelmaa hallinnoi Euroopan investointirahasto. Sen tarkoituksena on parantaa mikrorahoituksen saatavuutta ja käyttämömahdollisuuksia itsensä työllistämiseen ja mikroyritysten perustamiseen tietyille riskiryhmille, joilla muutoin on heikot mahdollisuudet saada rahoitusta tavanomaisilta luottomarkkinoilta (mm. työttömät, vähemmistöt ja muut syrjäytymisvaarassa olevat henkilöt). PROGRESS-rahoituksella odotetaan olevan merkittävä vaikutus työttömyyden torjuntaan EU:ssa. Vuoden 2010 loppuun mennessä mikrorahoituslaitoksille oli annettu jo ensimmäiset 8 miljoonan euron rahoituslupaukset. Kun otetaan huomioon rahoituksen vipuvaikutus, niin kokonaisvaikutuksen odotetaan nousevan 3–3,5-kertaiseksi rahoitussitoumuksiin nähden

EIR:lle uusia instrumentteja ja uutta rahoitusta

Jotta EIR:llä olisi enemmän liikkumavaraa pystyäkseen vastaamaan odotetun riskirahoituksen voimakkaaseen kysyntään pitkällä tähtäimellä, EIP päätti korottaa 1 miljardilla eurolla EIR:n käyttöön riskipääomavaltuutuksella annettuja rahoitusvaroja. Lisävaroilla perustetaan 5 miljardin euron omavarainen, uusiutuva riskipääomarahasto, jota käytetään pääasiassa teknologiapainotteisten alkuvaiheen pk-yritysten tukemiseen. Rahaston odotetaan toimivan käynnistävänä rahastona houkuttelemaan sektorille merkittävästi lisää yksityisiä sijoituksia.

Kriisin huipulla vuonna 2009 EIP antoi EIR:n käyttöön 1 miljardia euroa sijoitettavaksi sen puolesta kasvua edistävään mezzanine-rahoitusvälineeseen (Mezzanine Facility for Growth). Mezzanine- eli välirahoitus on velan ja pääoman sekoitus, joka usein myönnetään senioriteettijärjestykseltään alempina tai pääomaksi muunnettavina lainoina ja soveltuu erityisen hyvin kehittyvien ja nopeasti kasvavien pienyritysten rahoitukseen. Vuoden 2010 loppuun mennessä EIR oli vaikeista markkinaolosuhteista huolimatta antanut rahoituslupauksia jo noin 224 miljoonan euron edestä eri rahastoihin. Sopimusehdot varmistavat, että pankin rahoitusosuus vähintään kaksinkertaistuu, jolloin EIP-ryhmän toiminnalla on merkittävä vipuvaikutus.

Sisämarkkinoiden infrastruktuuria rakentamassa

Vuonna 2010 Euroopan liikenneverkot saivat yhteensä 7,8 miljardin euron EIP-lainat ja EU:n liikennejärjestelmään liittyvät Serbian liikennehankkeet 235 miljoonaa euroa. Vuonna 2009 vastaava määrä oli 11,2 miljardia euroa.

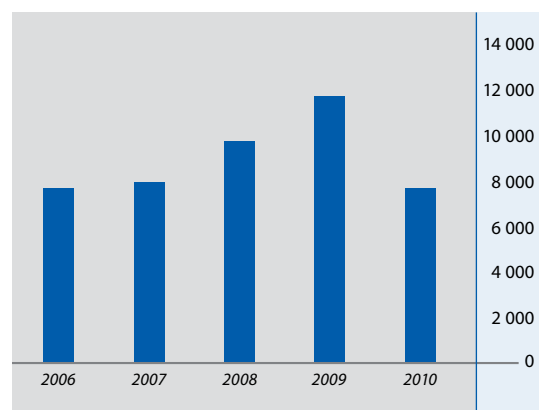
Suurnopeusjunarata, Espanja

EIP:n lainat Euroopan laajuisiin verkkoihin (TEN) ovat yleensä isoja, koska nämä investoinnit ovat hankekooltaan suuria hankkeita. Jos tällaiset hankkeet tilapäisesti keskeytetään, kuten talous- ja rahoituskriisin vuoksi on tapahtunut, EIP:n luotonannon määrät voivat vaihdella voimakkaasti eri vuosina. Rautatiet, moottoritiet ja vesiväylät ovat kuitenkin edelleen tärkeitä, sillä ne ovat avainroolissa sisämarkkinoiden toiminnassa sekä keskeinen tekijä Euroopan teollisuuden ja palvelujen kilpailukyvyyn kannalta.

Rautateiden osuus EIP:n rahoituksesta oli vuonna 2010 ensimmäistä kertaa suurempi kuin tieinvestointien. Rautatiehankkeiden rahoitus nousi 4,1 miljardiin euroon, mikä merkitsee 30 prosentin kasvua vuodesta 2009 ja hieman yli puolta kaikista vuoden 2010 TEN-lainoista. Tiehankkeiden rahoitus oli yhteensä 2,5 miljardia euroa, kun edellisvuoden vastaava summa oli 4,5 miljardia euroa. Tärkeällä sijalla olivat suurnopeat radat lähes 2 miljardin euron lainasummalla. Rahoitus kohdentui suurnopeusrautateiden rakentamiseen Espanjassa ja Portugalissa sekä Brennerin radan Tyrolin osuuteen Itävallassa.

Euroopan laajuiset liikenneverkot

Allekirjoitetut lainat 2006–2010: 46 mrd. e (milj. e)

EIP:n vuoden 2010 rahoitus kestävään liikenteeseen, mukaan lukien kaupunkiliikenne, kasvoi edellisvuodesta 50 prosenttia yhteensä 9 miljardiin euroon. Kestävä kehitys edellyttää useita erilaisia liikennematkaisuja,

joista EIP asettaa etusijalle rautateiden, sisävesiväylien ja meriliikenteen hankkeet. Pankki lainoitti 125 miljonnalla eurolla kahden uuden sulun rakentamista ja ruoppaustöitä Vallonian sisävesiväylillä. Molemmat hankkeet sijoittuvat Rein/Maas-Main-Tonava-jokien muodostamalle ensisijaiselle Euroopan liikenneväylälle.

Yksityistä rahoitusta julkisiin investointeihin

Hyvin toimivat infrastruktuuriverkostot ovat elintärkeä osa tervettä ja vaurasta taloutta. EU:n investointitarpeet ovat tulevilla vuosikymmenellä erittäin suuret: ”vanhoissa” jäsenvaltioissa merkittävä osa nykyisestä infrastruktuurikannasta kaippaa uudistusta, ja ”uusissa” jäsenvaltioissa on edelleen tarvetta laajentaa infrastruktuuriverkostoja. Julkiseen budjettitalouteen kohdistuvien paineiden vuoksi yksityisen rahoituksen suhteellinen osuus infrastruktuuri-investoinneista on kasvussa.

Julkisen ja yksityisen tahon kumppanuuksilla (PPP-hankkeilla) on ollut tärkeä rooli liikenneverkkoinvestoinneissa, vaikka hankkeiden määrä on kriisin aikana vähentynyt. Näissä yhteishankkeissa viranomaiset ja yksityisen sektorin kaupalliset yritykset toimivat yhdessä varmistaakseen infrastruktuurihankkeiden rahoituksen, toteuttamisen sekä yllä- ja kunnossapidon. Lainamäärillä mitattuna PPP-hankkeiden osuus oli yhteensä 32 prosenttia EIP-rahoitteisista Euroopan laajuisista liikennehankkeista vuonna 2010.

EIP:llä on jo runsaasti kokemusta ja asiantuntemusta PPP-hankkeiden rahoituksesta, jota varten se on perustanut myös erityisen osaamiskeskuksen (European PPP Expertise Centre). Sen jäsenverkostoon kuuluu EIP:n ja komission lisäksi 30 EU:n jäsenmaata ja liittännäismaata sekä useita alueita. Tämä asiantuntijakeskus edistää tehokasta kokemusten ja parhaiden käytäntöjen jakamista, tukee hankkeiden valmistelua ja antaa neuvoja ensisijaisten Euroopan laajuisten verkkohankkeiden julkisille toteuttajatahoille. Jatkossa sillä tulee olemaan merkittävä rooli myös PPP-rahoituksen uudelleen käynnistämässä.

EU-hankkeiden joukkovelkakirjalainat näköpiirissä

Ajatuksen EU-hankkeita tukevista joukkovelkakirjalainoista nosti ensimmäisenä esiin komission puheenjohtaja Barroso unionin tilaa koskevassa puheessaan Brysselissä syyskuussa 2010. Aloitteen päätavoitteena on saada lisää yksityistä rahoitusta yksittäisiin infrastruktuurihankkeisiin. EU-hankkeiden joukkovelkakirjojen toivotaan toimivan käynnistävänä voimana houkuttelemaan sektorille merkittävästi lisää yksityistä pääomaa, eivätkä siten lisäisi suoraa julkista rahoitusta tai kasvat- taisi valtion velan määrää. Velkakirjoja voisivat merkitä pankit ja institutionaaliset sijoittajat, ja niiden tukena olisi EIP:n ja komission riskinjakoperustalta toimivaan mekanismiin perustuva erillistakaus. Institutionaaliset sijoittajat, kuten eläkerahastot, ovat kiinnostuneita infrastruktuuriomistuksista, koska infrastruktuurin pitkä käyttöikä auttaa tasapainottamaan rahastojen pitkäaikaisia sitoumuksia.

Hankkeiden joukkovelkakirjat ovat yksi niistä rahoitus- tuotteista, joista keskustellaan Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä. Mikäli ne otetaan täysimittaiseen käyttöön EU:n infrastruktuurirahoituksessa, se voi tapahtua käytännössä vasta budjettikaudella 2014–2020.

Kestävä kehitys edellyttää useita erilaisia liikennematkaisuja, joista EIP asettaa etusijalle rautatiehankkeet

Tekoja innovaatioiden edistämiseksi

Yliopistosairaala Karolinska Hospital, Ruotsi

EIP on hankkinut kokemusta ja asiantunte-
mista tietotaloudesta jo vuosikymmenen
ajan. Luotonanto vuosina 2000–2010 oli lä-
hes 103 miljardia euroa, josta 17 miljardia
pelkästään vuonna 2010.

Pankin keskeisiä tavoitteita on kehittää omalta osaltaan kilpailukykyistä, tietoperusteista taloutta, joka kykenee ylläpitämään kestäväää talouskasvua. EIP on rahoittanut jo vuodesta 2000 asti investointeja tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toimintaan (TKI), koulutukseen sekä tieto- ja viestintätekniikkaan. Nämä ovat toisiaan vahvistavia ja tukevia osia, joiden varaan tietotalous rakentuu.

EIP:n luotonannon painopiste oli vuonna 2010 ”tietokolmiossa”, jossa yhdistyvät kaikki kolme Euroopan kilpailukyvyyn ja talouden pitkän aikavälin kasvun pääelementtiä: koulutus, tutkimus ja kehitys sekä innovointi. Sen lisäksi, että tietokolmion vahvistaminen parantaa kilpailukykyä, sillä on tärkeä merkitys myös köyhyyden, sosiaalisen syrjäytymisen ja eriarvoisuuden torjunnassa.

Kaikki alkaa koulutuksesta

Koulutustason nostaminen on tulevaisuuden talouskasvun ja työllisyyden perusta ja samalla yksi Eurooppa 2020 -strategian ydinalueista. EIP:n rahoitus kattaa koko koulutusajan esikoulusta peruskoulutuksen, keskiasteen ja korkeakouluopintojen kautta ammatilliseen ja aikuiskoulutukseen. Lainananto koulutushankkeisiin oli yhteensä 4,4 miljardia euroa vuonna 2010.

Ranskaan Lillen kaupunkiin myönnettyllä 200 miljoonan euron EIP-lainalla voitiin rakentaa alueelle 30 uutta yläasteen koulurakennusta tai saneerata vanhoja yläkouluja. Koulurakennuksissa on huomioitu liikuntarajoitteisten nuorten koulunkäyntimahdollisuudet, ja niissä on kaikille esteetön pääsy sekä asianmukaiset ja tehokkaat tietotekniikkalaitteet. Koulut täyttävät korkeimmat energiatehokkuus- ja ympäristövaatimukset, ja ne palvelevat 16 000 oppilasta.

Tutkimus ja kehitys

EIP:n luotonanto tutkimus- ja kehitystoimintaan oli yhteensä 7,3 miljardia euroa vuonna 2010. Rahoitus kohdistui monille eri sektoreille.

Tuki autoteollisuuden innovatiivisille T&K-investoinneille oli osa EIP:n vastausta talouskriisiin. "Euroopan puhdas liikenne" -rahoitusväline (European Clean Transport Facility, ECTF) on toiminut marraskuusta 2008 lähtien. ECTF-ohjelman päätavoitteena on tukea investointeja päästövähennyksiin ja energiatehokkuuteen lyhytaikaisesti Euroopan autonvalmistusteollisuudessa. Ennätysellisen alhaisen kysynnän tilanteessa ECTF-ohjelmaa käytettiin yksityissektorin T&K-investointiohjelmien tason vakauttamiseen. Rahoitusvälineestä myönnettiin vuosina 2009 ja 2010 suunnitellusti 9 miljardin euron lisälainat, joista pääsi osallisiksi 36 eri hanketta. Vuoden 2010 lopussa ECTF-rahoitusväline poistettiin asteittain käytöstä, ja autoteollisuuden T&K-investointien rahoituksen arvellaan palaavan kriisiä edeltäneelle tasolle. Painopiste tulee silti jatkossakin olemaan sekä ympäristön tilaa että Euroopan kilpailukykyä parantavissa huippuosaamiseen perustuvissa ratkaisuissa, kuten sähköajoneuvojen kehittämisessä.

Jotta EIP:n rahoituksella olisi mahdollisimman suuri vaikutus, pankki myös otti käyttöön uusia rahoitusinstrumentteja innovatiivisille ratkaisuille ja teknologioille, joihin ei aina saa helposti rahoitusta tavanomaisista lähteistä. Yksi näistä instrumenteista on Euroopan komission ja EIP:n yhdessä perustama riskinjakorahoitusväline (Risk Sharing Finance Facility, RSFF), josta myönnetään luottoja korkean riskin ja korkeiden tuotto-odotusten hankkeisiin. RSFF-lainoja alikirjoitettiin vuonna 2010 yhteensä 1,8 miljardia euroa, mikä merkitsee miljardin euron laskua edellisvuodesta. Tätä voidaan pitää merkinä siitä, että rahoituksen saanti on helpottunut niille yrityksille, jotka kääntyivät pahimman kriisin aikana EIP:n puoleen. Rahoitusvälineen perustamisvuodesta 2007 lähtien siitä on myönnetty yli 6 miljardin euron lainat. Vuonna 2010 RSFF-rahoitusta sai esimerkiksi AGFA Belgiassa, Saksassa, Itävallassa ja Ranskassa tehtäviin terveydenhuollon T&K-investointeihin. Yhteensä 130 miljoonan euron lainarahoitus kohdistui terveydenhuollon tieto- ja kuvantamisteknologian kehittämiseen, mikä auttaa sairaaloita alentamaan kustannuksia ja tarjoamaan laadukkaita terveyspalveluja pitkällä aikavälillä.

Digitaaliset verkot

Tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuurit tehostavat ja nopeuttavat tiedon, osaamisen ja innovaatioiden levittämistä esimerkiksi niin sanottujen uuden sukupolven verkkojen avulla. Näitä ovat muun muassa kotiin saakka tuleva optinen liityntäverkko (FTTH) ja langaton laajakaista. EIP lainasi 142,5 miljoonaa euroa vuonna 2010 Alankomaihin Reggen optiseen liityntäverkkohankkeeseen, johon sisältyy huippunopean laajakaistan mahdollistava liityntäteknikka. Verkko

Tietotalouden vahvistamisella on tärkeä merkitys myös talouskasvun vauhdittajana

Sincontrone Trieste, Italia

Tietotalous

Rahoitus

(milj. e)

	2010	2000-2010
Tieto- ja viestintäteknikan infrastruktuuri (TVT)	4 761	25 208
Koulutus	4 356	22 276
Tutkimus ja kehitys	7 349	53 258
Muut	79	2 515
Yhteensä	16 544	103 258

perustuu avoimen verkkoon pääsyn (Open access) periaatteelle, mikä edistää kilpailua kaikkien telepalvelujen tarjoajien välillä. Hankkeen avulla valokuituyhteys saadaan noin 650 000 kotitalouden ulottuville. TVT-hankkeet saivat yhteensä 4,8 miljardin euron EIP-lainat vuonna 2010.

EIR ja innovaatiot

EIR:n teknologiansiirto-ohjelma keskittyy Euroopan tutkimusorganisaatioiden tarpeisiin. Teknologian siirto tarkoittaa prosessia, jolla tutkimus- ja kehitystyön tulokset muunnetaan markkinoitaviksi tuotteiksi tai palveluiksi. Kaupallistaminen voi edetä useita eri väyliä: tutkimuslaitosten ja teollisuuden välisellä yhteistyöllä, lisensoinnin tai tutkimustuloksiin kohdistuvien oikeuksien siirtämisen kautta sekä perustamalla osaamisintensiivisiä start-up-yrityksiä tai yliopistopohjaisia spin-out-yrityksiä.

Sincrotrone Trieste

IRUVX-FEL-laserit eli infrapuna-, ultravioletti- ja röntgen-teknologiaan perustuvat vapaaelektronilaserit ovat tärkeällä sijalla Euroopan tutkimusohjelmissa. Vuonna 2010 EIP tuki 20 miljoonalla eurolla Sincrotrone Triesten investointeja sen lineaarikiihdyttimien magneettisten materiaalien ja elävien solujen optiikka- ja kuvantamisohjelmien kehittämiseksi. Lisäksi rahoitusta käytettiin "kolmitahoisien" tri-generation-voimalan rakentamiseen, jossa toiminnasta syntyvä ylimääräinen energia hyödynnetään laboratoriossa ja vähennetään näin energiankulutusta.

Varma ja kilpailukykyinen energiahuolto

Yhteensä 14,8 miljardin euron lainojen myötä energiahankkeiden rahoitus on nyt jo yli 20 prosenttia EIP:n koko luotonannosta.

Osa EIP:n perustehtävää on tehokkaasti edistää EU:n energiapoliittisten päämäärien toteuttamista. EU:n energiapoliitikassa tärkeintä on kestävyys, kilpailukyky ja energiahuollon turvaaminen. Tulevaisuuden suurten investointitarpeiden vuoksi EIP on huomattavasti lisännyt luotonantoa energiahankkeille.

EIP on energiainfrastruktuurin rahoituksessa luonteva kumppani

Tulevaisuuden energiaverkkoja rakentamassa

Energiaverkot ovat teknisesti ikääntymässä, minkä vuoksi on syntymässä tarve verkkojen laajamittaiselle saneeraukselle. Tästä syystä verkkoinvestoinnit ovat Euroopassa kiireellisimpiä toimia. EIP on tähän tarkoitukseen luonteva rahoituskumppani, jolla on energiaverkkojen suurimpana lainarahoittajana perinteisesti tärkeä rooli alan infrastruktuurin rahoituksessa. Energiaverkkojen kehittämistä tukevat EIP:n lainat olivat yhteensä 3,8 miljardia euroa vuonna 2010. EIP suosii erityisesti suuria Euroopan verkkojen yhteenliittämistä ja yhteentoimivuutta edistäviä hankkeita. Yksi näistä oli Espanjan sähkösiirtoverkon parannus- ja laajennushanke, jolla tavoitellaan parempaa liitettävyyttä ja tehokkuushyötyjä sekä perinteisten että uusiutuvien energialähteiden toimituksissa ja jota tuettiin yhteensä 600 miljoonan euron EIP-rahoituksella. Vuoden 2010 lippulaivahankkeisiin kuului myös aiemmin eristyksissä olleen Maltan liittäminen Euroopan kantaverkkoon (100 milj. e) ja muita kansainvälisiä siirtoyhteyksiä. Näistä esimerkkinä on Unkarin sähkösiirtoverkon parantaminen lisäämään sekä maan sisäistä että rajat ylittävää siirtokapasiteettia (150 milj. e).

Medgaz, Algeria

Monipuolinen energiarakenne Euroopan energiavarmuuden turvaamiseksi

Energiarakenteen monipuolistamisen ja energiahuoltovarmuuden investoinnit olivat yhteensä 3,7 miljardia euroa vuonna 2010. Rahoitettuihin hankkeisiin kuuluivat lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitokset Suomessa, Italiassa ja Espanjassa, maakaasuvoimalat sekä kaasukentän hyödyntäminen Tanskalle ja Norjalle kuuluvilla Pohjanmeren alueilla.

EIP, EBRD ja Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC (Maailmanpankkiryhmän jäsen) allekirjoittivat 2010 toimeksiantokirjeen Nabucco-kaasuputkihankkeeseen liittyvien arviointien käynnistämiseksi. Hankkeen tarkoituksena on tuoda maakaasua Kaspianmeren alueelta ja Lähi-idästä Euroopan kuluttajamarkkinoille. Hankkeella pyritään vastaamaan Euroopan kysyntään tulevaisuudessa sekä monipuolistamaan tuontia ja vähentämään Euroopan riippuvuutta harvasta toimittajamaasta. Kolmen kansainvälisen rahoituslaitoksen varhainen mukaantulo auttaa Nabucco-hanketta täyttämään ympäristö- ja yhteiskunnallisten riskien arviointia sekä hankintoja koskevat korkeimmat vaatimukset. Hankearviointiin sisältyy kaupallisten, yhteiskunnallisten ja ympäristöön liittyvien näkökohtien perusteellinen arviointi. Investointiin on luvassa 4 miljardin euron rahoituspaketti, josta 2 miljardia euroa EIP:ltä.

Tehokkain tapa EU:n kestävää, kilpailukykyistä ja varmaa energiahuoltoa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi on tukea energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistäviä investointeja. Kaikkiaan 7,3 miljardin euron lainasummalla niiden osuus oli lähes puolet katsauskaudella rahoitetuista energiainvestoinneista. Lisätietoa EIP-rahoituksesta energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian osalta on ilmastotoimia koskevassa luvussa.

Energiainvestoinnit EU:n ulkopuolella

EIP päätti vuonna 2010 kasvattaa 50 prosentilla eli 4,5 miljardiin euroon kestävää ja varmaa energiahuoltoa tukevaa monivuotista rahoitusinstrumenttiaan, josta rahoitetaan energiahankkeita EU:n naapurimaissa, AKT-maissa, Etelä-Afrikassa sekä Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Alkuperäisestä 3 miljardin euron budjetista oli tilivuoden lopussa allekirjoitettu, hyväksytty tai kohdennettu arviointitarkoituksiin jo yli 100 prosenttia. Suurin osa monivuotisen rahoitusvälineen rahoitusvaroista on suunnattu uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden projekteihin.

Lisäksi tämän rahoitusvälineen ulkopuolelta mutta Välimeren maita koskevan FEMIP-valtuutuksen puitteissa 500 miljoonan euron laina suunnattiin MEDGAZ-hankkeeseen, joka edistää merkittävästi EU:n energiahuoltovarmuutta. Pankin laina käytetään maakaasuputken rakentamiseen Algeriasta Espanjaan, johon kuuluu myös maakaasun vastaanottoterminaali Espanjan puolella ja kompressoriasema Algerian Beni Safissa.

Ilmastotoimien tukeminen

Tuuliturbiinia
asennetaan merelle,
Belgia

Lainananto ilmastopoliittisille toimenpiteille nousi 20,5 miljardiin euroon, mikä on lähes 30 prosenttia suhteessa EIP:n koko luotonantoon vuonna 2010. Ilmastotoimet – sekä ilmastonmuutoksen hillintä että sopeutuminen – ovat EIP:n kärkitavoitteita.

Ilmastopoliittisten toimenpiteiden EIP-rahoitus tukee täydellisesti ”vihreän kasvun” tavoitetta, joka myös muodostaa Eurooppa 2020 -strategian ytimen. EIP:n ilmastotoimien keskeisenä panostusalueena ovat kasvihuonekaasupäästöjä rajoittavat vähähiiliset investoinnit sekä hankkeet, jotka edistävät ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutumista. Näitä toimenpiteitä tuetaan EIP:n toimialakohtaisen lainoituspolitiikan puitteissa. Poliittikka korostaa erityisesti toimia seuraavilla sektoreilla: energia, liikenne, vesi, jätevesi, kiinteät jätteet, metsätalous sekä tutkimus, kehitys ja innovaatio.

Valtavirtaistaminen

Ilmastopoliittiset toimenpiteet sisällytetään entistä laajemmin EIP:n luotonantoon. Tämä ”valtavirtaistaminen” merkitsee sitä, että EIP:n koko rahoitus sovitetaan yhteen pankin ilmastotoimia koskevan strategian kanssa. Käytännössä ilmastonäkökohdat huomioidaan vähitellen systemaattisesti ja läpileikkaavasti kaikessa EIP:n toiminnassa ja ne kuuluvat olennaisesti organisaation yhteisiin sisäisiin prosesseihin.

EIP arvioi kaikki ilmastonmuutossaasteita sisältävät hankkeet sen varmistamiseksi, että niissä otetaan huomioon kaikki EU-tasolla ja kansainvälisesti hyväksytyt ilmastopoliittien vaatimukset ja että niitä myös noudatetaan, ja että niissä käytetään parasta saatavilla olevaa tekniikkaa. Näin valitut hankkeet tukevat vähähiilistä ja ilmastonmuutokseen sopeutuvaa kasvua sekä toteutettua käyttövaiheessa. Pankki on kehittänyt oman menetelmänsä, jolla mitataan sen rahoittamista hankkeista aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä ja arvioi hankkeiden mahdollisuudet tuottaa päästövähennyksiä.

Hellisheidin maalämpövoimala, Islanti

Valtavirtaistaminen merkitsee sitä, että EIP:n koko rahoitus sovitetaan yhteen pankin ilmastotoimia koskevan strategian kanssa

Erityisen alttiiden ja haavoittuvien alojen hankkeet tutkitaan tarkoin sen varmistamiseksi, että niihin liittyvät ilmastoriskit huomioidaan projektisyklin eri vaiheissa. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökohdat on integroitu EIP:n toimialakohtaiseen lainoituspolitiikkaan useilla aloilla ja sopeutumishankkeita rahoitetaan erityisesti vesialalla. Tätä toimintatapaa on tarkoitus soveltaa vähitellen EIP:n hankesalkkuun kokonaisuudessaan. Pankki voi myös auttaa julkisen ja yksityisen sektorin hankkeiden toteuttajia valmistelemaan ja rahoittamaan ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista edistäviä hankkeita teknisen avun ohjelmilla. Näillä toimilla voidaan kannustaa ottamaan käyttöön uudenlaisia hyviä käytäntöjä (best practice), antaa toimintaohjeita ja kartuttaa osaamista.

Kumppanuus

EIP ei kuitenkaan toimi tällä alalla yksin. Ongelma on maailmanlaajuinen, joten se on myös ratkaistava globaalin yhteistoiminnan avulla. Pankki toimii tiivistä muiden EU-toimielinten, EU:n jäsenvaltioiden ja kumppanusmaiden sekä muiden kansainvälisten ja kahdenvälisen rahoituslaitosten kanssa. Sillä on vankat perusteet toimia katalysaattorina ja se on kokenut yhteistyökumppani ilmastoalan investointien tukemisessa sekä Euroopassa että Euroopan ulkopuolella. Pankki osallistuu vähähiilisten ja ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävien hankkeiden rahoitukseen yhdessä yksityisen sektorin yritysten ja julkisen sektorin kanssa tehostaen rahoituksen kerrannaisvaikutuksia.

ELENA-ohjelman (European Local Energy Assistance) avulla pankki ja Euroopan komissio tukevat kestävien energiainvestointien valmistelua kaupungeissa ja alueille. Dasos Timberland -rahasto, Marguerite-rahasto ja

uusiutuvan energian DIF Renewable Energy Fund ovat esimerkkejä niistä rahastoista, joita on perustettu yhteistyössä muiden rahoituslaitosten ja yksityissektorin kanssa uusiutuvaan energiaan, energiatehokkuuteen ja metsätalouteen tehtäviä pääomasijoituksia varten. Energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistävä maailmanlaajuinen rahasto GEEREF (Global Energy Efficiency and Renewable Energy Fund) tähtää kestävän energian infrastruktuurirahastojen kautta uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta edistäviin investointeihin kehitysmaissa ja siirtymätalouksissa. EIP-ryhmä toimii rahaston neuvonantajana, ja sitä tukevat myös EU, Saksa ja Norja sekä eräät kehittyvien markkinoiden sijoittajat. Lisäksi kaikki EIP:n hiilirahastot on perustettu yhteistyössä muiden kansallisten tai kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa. Nämä ovat vain muutamia esimerkkejä ilmastotoimista, joita EIP toteuttaa yhdessä eurooppalaisten ja kansainvälisten kumppaniensa kanssa.

Investoinnit uusiutuvaan ja tehokkaaseen energiaan

Investoinnit uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen ovat keskeisellä sijalla EIP:n energiasektorin luotonannossa. Ne myös turvaavat Euroopan energiahuollon kestävyyttä, kilpailukykyä ja toimitusvarmuutta.

Uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta lisäävät investoinnit ovat paras tapa auttaa Euroopan unionia vuoden 2020 energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta, nostaa uusiutuvan energian osuutta energian loppukäytöstä 20 prosenttiin ja lisätä energiatehokkuutta 20 prosentilla.

Uusiutuva energia

EIP:n luotonanto uusiutuvaan energiaan on kasvanut viime vuosina voimakkaasti, ja oli jo 6,2 miljardia euroa vuonna 2010. Uusiutuvan energian osuus kaikista pankin energialainoista on noussut vuoden 2006 vajaasta kymmenestä prosentista lähes 30 prosenttiin vuonna 2009 ja 34 prosenttiin vuonna 2010. Valtaosa rahoituksesta kohdistetaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeisiin.

Yksi EIP:n vuoden aikana tukemista investointihankkeista oli italialaisen Enel Green Power (EGP) -yhtiön toteuttama investointiohjelma. Hankkeen tarkoitus on kasvattaa uusiutuvan energian tuotantokapasiteettia 840 megawatilla rakentamalla pieniä ja keskisuuria tuulipuistoja ja aurinkosähkövoimaloita 50 kohteeseen eri puolilla Italiaa, mutta keskittyen usein Etelä-Italiaan. EGP:n kolmivuotisen investointiohjelman kokonaiskustannukset ovat noin 1,26 miljardia euroa, josta EIP rahoittaa lähes puolet.

EIP:n luotonanto uusiutuvaan energiaan on kasvanut voimakkaasti

Eolicas de Mougueiras, Portugali

Investoinnit merelle rakennettavaan (offshore) tuuli-voimaan ovat EU:ssa käynnistyneet nopeasti. EIP lainasi 450 miljoonaa euroa Thornton Bankin merituulipuiston toisen ja kolmannen vaiheen rakentamiseen vuonna 2010. Hanke sijoittuu Pohjanmerelle noin 30 kilometrin päähän Belgian rannikosta. Rakennustyöt tehdään vuosina 2011–2013, ja voimaloissa tullaan ensimmäistä kertaa käyttämään 6 megawatin tuuliturbiineja meriolo-suhteissa. Voimaloiden 48 turbiinin yhteiskapasiteetti on 295 MW ja tuulipuiston koko tuotantoteho 325 MW – mikä riittää sähkön tuotantoon jopa 600 000 asukkaalle ja auttaa vähentämään hiilidioksidipäästöjä 450 000 tonnilla vuodessa. EIP:n laina oli osa 1,3 miljardin euron "non-recourse"-rahoituspakettia, jossa vakuutena on ai-noastaan hankkeen tuotto ja johon osallistui EIP:n lisäksi kaksi vientiluottolaitosta ja seitsemän liikepankkia. Project Finance International -lehti arvioi tämän rahoitus-paketin vuoden parhaaksi uusiutuvan energian alalla.

Energiatehokkuus

EIP:n luotonanto energiatehokkuutta edistäviin hankkeisiin kaksinkertaistui 1,5 miljardiin euroon vuosien 2008 ja 2009 välillä ja jatkoi kasvuaan 2,3 miljardiin eu-

roon vuonna 2010. Energiatehokkuuden näkökohdat otetaan nykyisin huomioon kaikissa pankin arvioimissa rahoitushankkeissa.

EIP myönsi katsausvuonna Bukarestin kaupungille 70 miljoonan euron lainan, jolla rahoitetaan energiatehokkuutta parantavia peruskorjauksia monikerroksisissa asuinrakennuksissa Romanian pääkaupungissa. Varoilla pienennetään lämpöjärjestelmien saneeraushankkeeseen kuuluvien rakennusten energiankulutusta noin puolella. Kun ohjelma on toteutettu kokonaisuudessaan, energiankulutuksen vuotuinen kokonaissäästö on noin 160 gigawattituntia.

EIP:n ja Euroopan komission yhteinen ELENA-ohjelma auttaa paikallisviranomaisia energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävien hankkeiden valmistelussa. Sen puitteissa on tarkoitus tehdä tulevana vuosina yli 2 miljardin euron investoinnit. Tiennäyttäjänä toimi Barcelonan maakunta, jonka hankevalmistelu koskee 500 miljoonan euron ohjelmaa aurinkopaneelin asentamiseksi julkisiin rakennuksiin. Ohjelma parantaa energiatehokkuutta jopa 280 gigawattitunnilla vuodessa ja vähentää 170 000–200 000 ekvivalenttitonnia hiilidioksidipäästöjä.

Sunrayn aurinkosähkövoimalat Montalto di Castrossa

EIP tuki 98 miljoonan euron lainalla kahden aurinkosähkövoimalan rakentamista ja käyttöä Italian Montalto di Castrossa. Voimaloissa on järjestelmä, joka seura-aa auringon suunnan muuttumista päivän mittaan ja tuottaa näin jopa 25 prosenttia enemmän energiaa kuin kiinteät järjestelmät. Nämä uusiutuvan energian investoinnit rahoitetaan hankkeen toteuttajan erillisyhtiön kautta liikkeeseen laskemalla joukkolainalla. EIP osallistui aktiivisesti transaktion suunnitteluun ja hankki itselleen puolet velkakirjoista, joten se on hankkeessa keskeinen rahoittaja. Tämä laina toimii voimakkaasti esikuvana institutionaalisille sijoittajille. Project Finance International -lehti kutsuikin sitä vuoden parhaaksi joukkovelkakirjalainaksi.

Sunray Montalto di Castron aurinkovoimala, Italia

Päästökaupan ja hiilen varastoinnin rahoitus

Päästökaupan rahoitus on tärkeä osa EIP:n toimintaa ilmastomuutoksen haasteisiin vastaamiseksi.

Teollisuusmaat allekirjoittivat vuonna 1997 Kioton pöytäkirjan, jossa ne sitoutuivat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään. Käytännössä maat voivat pysyä tavoitteissaan siten, että ne kompensoivat mahdolliset jäljelle jäävät päästöt rahoittamalla päästövähennyksiä muualla maailmassa. Näin syntyivät päästöoikeuksien markkinat, joilla kasvihuonekaasujen päästöoikeuksilla käydään kauppaa, sekä EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) vuonna 2005. EU sitoutui vuonna 2008 leikkaamaan hiilidioksidipäästöjään 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

EIP:n rooli päästökaupan rahoituksessa

Pankki on perustanut yhdessä muiden julkisten ja yksityisten rahoituslaitosten kanssa markkinaehtoisia rahoitusvälineitä, joiden tarkoituksena on rohkaista päästöoikeuksien kauppaa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Osallistumalla hiilirahastojen rahoitukseen EIP edistää sekä julkisen että yksityisen pääoman käyttöä vähän hiilidioksidipäästöjä tuottavien hankkeiden hyväksi.

Ne hiilirahastot, joissa EIP on mukana, keskittyvät ennen kaikkea päästömärkinoiden heikommin kehittyneille alueille. Rahastot ostavat ekologisista investoinneista syntyviä päästöhyvityksiä myydäkseen ne edelleen sellaisille maille ja yrityksille, jotka tarvitsevat niitä voidakseen saavuttaa päästötavoitteensa. Ne auttavat tällä tavalla ostajia hoitamaan EU:n ja kansainvälisen tason hiilidioksidipäästövelvoitteensa, jotka perustuvat erityisesti EU:n päästökauppajärjestelmään ja kansainvälisiin sopimuksiin. Tämän ohella rahastot auttavat siirtymätalouksia ja kehitysmaita hankkimaan rahoitusta vähähiilisiin investointeihin.

Aurinkotorni, Solucarín keskittävä aurinkovoimala, Espanja

Kaikilla EIP:n rahoittamilla hiilirahastoilla on erikseen räätälöidyt tavoitteet, rakenteet, alueelliset painopisteet ja osallistajat. Ne on suunniteltu parantamaan markkinakapasiteettia ja täydentämään yksityissektorin toimijoiden panosta päästömärkinoilla – ei suinkaan työntämään niitä syrjään. EIP:n hiilirahastot myös ennakoivat markkinoiden kehitystä ja edistävät luottamusta sääntelyjärjestelmiin erityisesti vuoden 2012 jälkeen, jolloin Kioton pöytäkirjan voimassaolo päättyy. Pankki on näin mukana tukemassa sellaisia hankkeita ja markkinoita, jotka muutoin eivät olisi kehittyneet.

EIP:n osarahoittamat hiilirahastot

EIP ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki EBRD perustivat monenvälisen hiilirahaston (Multilateral Carbon Credit Fund, MCCF) kehittämään päästömärkinoita Keski- ja Itä-Euroopan maista Keski-Aasiaan ulottuvalla alueella. Rahaston tarkoituksena on auttaa näitä maita täyttämään pakolliset ja vapaaehtoiset päästövähennystavoitteensa. MCCF-rahaston nostamalla 208,5 miljoonan euron summalla tuetaan pääasiassa hanke pohjaisia päästöhvytyksiä, mutta myös ympäristöystävällisiä investointiohjelmiä.

EIP:n ja KfW:n yhteisen päästöoikeuksien osto-ohjelman ensimmäisen vaiheen tarkoituksena on auttaa EU:n pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joiden on täytettävä EU:n päästökauppajärjestelmän vaatimukset. Ohjelman toinen vaihe tukee köyhimmissä, heikoimmin kehittyneissä maissa toteutettavia hankkeita ja koskee sekä vuotta 2012 edeltävää että vuoden 2012 jälkeisen ajan päästökauppaa. Ohjelman kahteen vaiheeseen on varattu yhteensä noin 190 miljoonaa euroa.

Vuoden 2012 jälkeisen ajan hiilirahasto (Post-2012 Carbon Fund) on EIP:n ja neljän muun julkisen rahoituslaitoksen aloite, jolla pyritään vahvistamaan luottamusta sääntelyjärjestelmän aikaansaamiseen Kioton pöytäkirjan umpeutumisen jälkeen. Rahastoon on varattu 125 miljoonaa euroa, ja se on ensimmäinen laatuaan. Siitä on tuettu jo useita Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan hankkeita ostamalla päästöoikeuksia, jotka syntyvät tuulienergian käytöstä, jätteenhallinnan tehostumisesta ja energiatehokkaista teknologioista.

Päästöoikeuksia Virosta ja Liettuasta

EBRD:n ja EIP:n perustama Multilateral Carbon Credit Fund sopi vuonna 2010 ostavansa päästöoikeuksia, jotka syntyvät OÜ Nelja Energian hoitamista tuulivoimapuistoista. Nelja Energia on uusiutuvan energian yritys, jonka omistaa 100 %:sti Viron suurin uusiutuvan energian kehittäjä Fre-energy AS. Ostosopimuksen nojalla MCCF hankkii päästöhvytyksiä kuudesta Viron ja Liettuan tuulipuistosta, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on 76 megawattia.

EIP on myös perustanut yhdessä Maailmanpankin kanssa Euroopan hiilirahaston (Carbon Fund for Europe, CFE), joka on suunnattu EU:n jäsenvaltioille ja Euroopan yksityissektorille. Rahaston 50 miljoonan euron pääomalla ostetaan päästöhvytyksiä Kioton pöytäkirjan joustomekanismien mukaisista hankkeista, jotka sopivat yhteen myös EU:n päästökauppajärjestelmän kanssa. Lisäksi CFE voi sijoittaa 20 prosenttia pääomastaan ympäristöystävällisiin investointiohjelmiin.

Fonds Capital Carbone Maroc on ranskankielisen Afrikan ensimmäinen hiilirahasto ja ensimmäinen kansallinen rahasto, jonka perustamiseen EIP on osallistunut. Rahasto tukee puhtaan kehityksen mekanismin (CDM) hankkeita ostamalla päästöoikeuksia vuosina 2008–2017. Rahaston arvo on 300 miljoonaa Marokon dirhamia (yli 26 miljoonaa euroa).

Hiilen talteenotto ja varastointi

EIP tukee hiilen talteenotto- ja varastointihankkeiden demonstraatio-ohjelmiin liittyviä mekanismeja tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission kanssa sekä unioni sisällä että unionin ulkopuolella.

Vuonna 2010 EIP ja komissio käynnistivät yhteistyön toteuttaakseen maailman suurimman investointiohjelman, jolla edistetään vähän päästöjä aiheuttavien, uusiutuvia energialähteitä hyödyntävien teknologioiden demonst-

raatiohankkeita. Tästä niin kutsutusta NER300-aloitteesta tarjotaan huomattavaa taloudellista tukea vähintään 8:lle hankkeelle, joissa hyödynnetään hiilen talteenoton ja varastoinnin teknologiaa, sekä vähintään 34:lle hankkeelle, joissa käytetään innovatiivisia uusiutuviin energialähteisiin pohjautuvaa teknologiaa. Tavoitteena on vauhdittaa vähähiilistä taloudellista kehitystä Euroopassa, luoda uusia "vihreitä" työpaikkoja ja edistää EU:n kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden toteutumista.

NER300-ohjelman toimeenpano käynnistyi ensimmäisellä ehdotuspyynnöllä, joka julkaistiin marraskuussa 2010. Ohjelma on saanut nimensä siitä, että se rahoitetaan myymällä 300 miljoonaa päästöoikeutta EU:n päästökauppajärjestelmän uusien osallistujien varauksesta (New Entrants Reserve, NER). Tämänhetkissä päästöoikeuksien markkinahinnoissa laskettuna aloitteen arvo on noin 4,5 miljardia euroa, mikä tekee siitä alallaan maailman suurimman ohjelman. Kun mukaan lasketaan ohjelman tuottama kerrannaisvaikutus, investointirahoitus nousee yli 9 miljardiin euroon.

EIP:n hiilirahastot edistävät luottamusta sääntelyjärjestelmiin

Kaupunkien kestävä kehitys

Kaupunkien ympäristöystävällisyyden ja ekologisen kestävyuden kehittäminen ovat ilmastotoimien kulmakiviä.

EIP rahoitti Euroopan kaupunkien kestävää kehitystä 14,7 miljardilla eurolla vuonna 2010. Investoinnit kohdistuivat kaupunkien uudistamiseen, kaupunkiliikenteeseen ja sairaaloihin.

JESSICA-ohjelma kaupungeissa

Kaupunkien kestävä kehitys on keskeisenä tavoitteena JESSICA-ohjelmassa (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas), jonka Euroopan komissio ja Euroopan investointipankki ovat perustaneet yhteistyössä Euroopan neuvoston kehitys pankin kanssa. JESSICAn kautta jäsenvaltiot voivat käyttää osan rakennerahastojen tuesta takaisinmaksettaviin investointeihin, joiden kohteena ovat kaupunkien kestävä kehityksen suunnitelmiin kuuluvat hankkeet. Nämä sijoitukset, jotka muodostuvat pääomarahoituksesta, lainoista tai

takauksista, suunnataan hankkeisiin kaupunkialueiden kehitysrahastojen ja holding-rahastojen kautta.

Vuoden 2010 loppuun mennessä oli tehty sijoitussopimukset 15 eri holding-rahastoon sijoitussumman noustessa yhteensä 1,5 miljardiin euroon. Yksi niistä sovittiin Kreikkaan: 258 miljoonan euron sopimus tehtiin maan talousministeriön kanssa, joka yhdessä EIP:n ja Kreikan kunnallisviranomaisten kanssa valitsee rahoitettavat hankkeet. Skotlannin JESSICA-rahasto sijoittaa 50 miljoonaa puntaa liike-elämän ja liikenteen keskuksen uudistamiseen sekä ekologiseen asuntotuotantoon. Kunnostustöihin kuuluu rappeutuneiden alueiden muuttamista uusiksi liiketiloiksi, langattoman teknologian vyöhykkeitä, vihreää energiaa yhteiskunnan tukeksi asuntoihin ja liikennesuunnittelun tehostamista. Liettuasta tuli 2010 ensimmäinen maa, jossa JESSICA-rahoitusta maksettiin ulos välittäjille kohdennettavaksi edelleen yksittäisiin kaupunkien uudistushankkeisiin.

Puhdas liikenne

Ympäristöystävällinen julkinen liikenne on elintärkeää kaupunkien ekologisen kestävyuden kannalta. Julkisen liikenteen investoinnit edistävät siirtymistä yksityisautoilusta joukkoliikenteen käyttöön ja vähentävät ruuhkia, mikä puolestaan parantaa ilman laatua ja pienentää meluhaittoja. Samalla torjutaan ilmastonmuutosta parantamalla energiatehokkuutta ja vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä. EIP:n lainat julkisen liikenteen hankkeisiin Euroopan unionissa nousivat 8,5 miljardiin euroon vuonna 2010.

Ympäristöystävällinen julkinen liikenne on elintärkeää kaupunkien ekologisen kestävyuden kannalta

Tukholman taajamajunaliikenteen välityskyky kaksinkertaistuu vuonna 2017, kun EIP:n osaksi rahoittama uusi maanalainen rautatielinja valmistuu. Pankki rahoittaa 600 miljoonalla eurolla Citybanan-hanketta, jossa rakennetaan uusi tunneli taajamaliikenteen junille Tukholman keskustan ali. Hankkeeseen kuuluu kaupungin historiallisen keskustan allittava 6 km pitkä tunneli, kaksi uutta maanalaista asemaa ja rautatiesilta. Se vapauttaa kapasiteettia nykyisellä kaupungin läpi kulkevalla radalla, jolloin alueellista ja valtakunnallista junaliikennettä voidaan lisätä. Julkisesta liikenteestä tulee näin entistä houkuttelevampi vaihtoehto, mikä kannustaa työmatkaisia siirtymään pois tieliikenteestä ja synnyttää merkittäviä ympäristö- ja kestävyyshyötyjä. Citybanan kuuluu Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) ensisijaisten hankkeiden joukkoon. Se on myös osa Pohjolan kolmio-hanketta, jossa parannetaan Suomen ja Ruotsin tie- ja rautatieverkkoja sekä meriväyliä.

EIP-rahoitteiset kaupunkiliikenne- ja rautatieinvestoinnit eivät kuitenkaan rajoitu vain EU:n jäsenvaltioihin. Esimerkiksi Vietnamiin annettiin kaksi lainaa, kaikkiaan 223 miljoonaa euroa. Myönnettyllä rahoituksella tuetaan metrohankkeita Hanoissa ja Ho Chi Minh Cityssä.

Molempien kaupunkien joukkoliikennejärjestelmät auttavat vähentämään ympäristön pilaantumista ja polttoaineen kulutusta tarjoamalla luotettavan, nopean ja ympäristöystävällisen raideyhteyden sellaisille reiteille, joita aikaisemmin palveltiin pelkästään maanteitse. Monien liikkuminen helpottuu ja ruuhkat vähenevät. EIP on tähän mennessä rahoittanut noin 80 metrohanketta Euroopan unionissa ja 10 EU:n ulkopuolella.

Jätteet hyötykäyttöön

EU:n 27 jäsenmaassa tuotetaan henkeä kohti keskimäärin 525 kiloa kiinteää yhdyskuntajätettä vuodessa. Näiden jätteiden puutteellinen käsittely aiheuttaa suoria haittoja elämänlaadulle, kansanterveydelle, ympäristölle ja ilmastolle. Toisaalta jätteen mukana menetetään potentiaalisesti arvokasta raaka-ainetta ja energiaa, jonka uusiokäyttö, kierrätys ja energiahyödyntäminen voisi tuoda merkittäviä nettohyötyjä. Tämän takia jätehuolto ei ole pelkästään haaste ympäristön ja terveyden kannalta, vaan samalla mahdollisuus vihreämpään talouteen. Pankin lainoilla tuetaan jätteen syntymisen ehkäisemistä ja uudelleenkäyttöä sekä pääomainvestointeja laitoksiin, joissa käsitellään kierrätyksen jälkeen jäljelle jäävää jätettä. Näitä ovat esimerkiksi polttolaitokset, joissa energia otetaan talteen, mekaaniset ja biologiset käsittelylaitokset sekä lajitellun jätteen käsittelylaitokset. EIP rahoitti tällaisia hankkeita yhteensä 89 miljoonalla eurolla vuonna 2010.

Renault-sähköautot, Ranska

Luxemburgin GINKGO-rahasto

Paikallisviranomaiset etsivät vaihtoehtoisia rahoituslähteitä, joilla voitaisiin kattaa saastuneiden alueiden puhdistuksen korkeat kustannukset. Vuonna 2010 EIP teki 15,6 miljoonan euron sijoitukset luxemburgilaiseen GINKGO-pääomasijoitusrahastoon, joka ostaa saastuneita alueita Ranskasta ja Belgiasta, puhdistaa ja myy ne tai rakentaa niille ensin energiatehokkaita asuntoja, toimistoja ja liikerakennuksia

EIP lainasi Suomeen Lahti Energialle 75 miljoonaa euroa. Yhtiö rakentaa yhden maailman nykyaikaisimmista tuotantolaitoksista, joka muuntaa yhdyskuntajätteen lämmöksi ja sähköksi. Lahti Energia on lämmön ja sähkön yhteistuotantotekniikassa kansainvälinen huippuosaaja, joka ottaa lämmön tuottavaan käyttöön pumpaamalla sen kaukolämpöverkkoon. Vuositasolla uusi voimala käyttää polttoaineenaan maksimissaan noin 250 000 tonnia Lahden ja Helsingin yritysten ja kotitalouksien jättepohjaista kierrätysmateriaalia ja tuottaa kaukolämpöä 90 megawattia ja sähköä 50 megawattia. Uuden korkeassa lämpötilassa ja höyrönpaineessa tapahtuvan kaasutus- ja polttoprosessin ansiosta tuotantoteho on huomattavasti suurempi kuin jo olemassa olevissa laitoksissa.

Kaupunkien terveydenhuolto

EIP lainasi 14:lle unionialueen kaupunginsairaallalle yhteensä 2,7 miljardia euroa vuonna 2010. Sairaaloille myönnetty rahoitus kohentaa sosiaalista ympäristöä ja kaupunkiympäristöä sekä edistää kestävien yhdyskuntien toteutumista. Pankin lainat auttavat saajiaan tarjoamaan huippuluokan terveyspalveluita hankkeissa, jotka edistävät paikallistaloutta ja kaupunkien uudistamista. Monilla näistä sairaaloista on tutkimuskeskus, joka on yhdistetty yliopistojen toimintaan.

EIP lainasi Leuvenin yliopistolle ja sen yliopistosairaallalle 325 miljoonaa euroa, jotka käytetään Gasthuisbergin terveystieteiden kampusalueen rakentamiseen. Korkeatasoinen terveydenhuolto- ja yliopistokeskus mahdollistaa sairaalatoiminnan, koulutuksen ja tutkimuksen yhdistämisen samaan paikkaan.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Maailman vesihuollon tähän asti suurimpana lainarahoittajana EIP on nimennyt kokonaisvaltaisen vesivarojen hallinnan ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen tulevan luotonantonsa päätavoitteiksi.

Äärimmäisten sääilmiöiden yleistymisellä on vakavia seurauksia makean veden saatavuuteen ja laatuun aiheuttaessaan veteen liittyviä luonnonkatastrofeja, kuten kuivuutta ja tulvia. Ilmastonmuutoksen seurauksiin varautuminen ennakolta on tehokkaampaa ja halvempaa kuin pakon sanelemat viime hetken hätätoimet. Tämän takia EIP:n vesialalla rahoittamat hankkeet on suunnattu makean veden varantojen suojeluun, kestävään vesihuoltoon, meri- ja rannikkoalueiden suojeluun ja muihin sopeutumistoimiin.

EIP liittyi vuonna 2010 maailmanlaajuiseen vesihuollon ja sopeutumistoimien yhteistyöryhmään (Global Water and Adaptation Action Alliance, GWAAA), joka on rahoituslaitosten, julkisten palveluyritysten, yhdistysten, tutkimuslaitosten ja kansalaisjärjestöjen verkosto.

Yli maailman rajojen

Suurin osa EIP:n tällä hetkellä rahoittamista sopeutumishankkeista toteutetaan Euroopan unionin rajojen sisäpuolella. Katsausvuonna pankki lainasi 20 miljoonaa euroa Kyprokselle suur-Limassolin jätevesi- ja viemärintijärjestelmiin, joihin sisältyy myös hulevesijärjestelmien rakentamista.

Venäjällä EIP rahoitti yhdessä Pohjoismaiden investointipankin (NIB), Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) ja Kansainvälisen rahoitusyhtiön (IFC) kanssa Pietarin tulvasuojausta. Neva-joen suulle rakennettava 25 kilometrin pituinen tulvaeste suojaa Pietarin kaupunkia ja sen viittä miljoonaa asukasta. Siirrettävä este auttaa varautumaan suuriin tulviin, jotka ovat vai-

Vesi- ja sanitaatiostrategioiden sitominen tiiviiksi osaksi rakennettavia hankkeita auttaa kestävään ilmastonmuutoksen vaikutuksia

vanneet kaupunkia sen perustamisesta lähtien, mutta viime vuosikymmeninä entistä useammin. Yhteensä yli 500 miljoonaa euroa maksava este on yksi maailman suurimmista tulvasuojarakenteista. Rahoituksen ohella EIP antaa myös neuvontaa hankkeen teknisissä, toiminnallisissa ja ympäristönäkökohdissa.

Lisäksi EIP rahoittaa tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission ja muiden rahoituslaitosten kanssa sopeutumishankkeita nopeasti kasvavan talouden maissa ja kehitysmaissa eri puolilla maailmaa. Vuoden 2010 aikana pankki valmisteli yhdessä YK:n asuinyhdyskuntaohjelman (UN-HABITAT) kanssa alueellista hanketta Victoria-järven maissa (Burundi, Kenia, Ruanda, Tansania ja Uganda). Hankkeeseen sisältyvät vesi- ja sanitaatiostrategiat auttavat herkkää aluetta kestävään ilmastonmuutoksen vaikutukset ja säilyttämään järven tärkeän tehtävän lajien elinympäristönä ja arvokkaana vesivarantona. Pankki rahoittaa jo vesi- ja sanitaatiohankkeita Ugandan pääkaupungissa Kampalassa, ja lisää lainoja on suunnitteilla sopeutumishankkeisiin Tansanian Mwanzassa ja Kenian Kisumussa.

Partnering-toiminta maailmalla

Moma Titanium,
Mosambik

- ↳ Ehdokasmaat ja potentiaaliset ehdokasmaat
- ↳ Välimeren maat
- ↳ Itäiset kumppanuusmaat
- ↳ Afrikan, Karibianmeren ja Tyynenmeren valtiot, MMA ja Etelä-Afrikka
- ↳ Aasia ja Latinalainen Amerikka
- ↳ Keski-Aasian maat

Tuulipuisto, Marokko

EIP antaa huomattavaa taloudellista tukea unionialueen ulkopuolella toteutettaville EU:n kumppanuusmaiden hankkeille luotonannon noustessa yhteensä 8,8 miljardiin euroon.

EU:n ulkopuolelle suuntautuva EIP:n rahoitus toteutetaan suurelta osin EU:n budjettitakauksella neuvoston hyväksymien lainavaltuuksien puitteissa. Valtuuksissa myös määrätään rahoitustoimien tavoitteet eri puolille maailmaa. EIP toimii läheisessä yhteistyössä EU:n toimielinten, EU-maiden ja kumppanuusmaiden hallitusten sekä muiden kansainvälisten ja kahdenvälisten rahoituslaitosten kanssa. Se on luonut pitkäaikaiset suhteet myös yrityssectorille kaikkialla maailmassa.

EIP:n luotonanto vuonna 2010 pysyi korkealla tasolla kaikilla maantieteellisillä alueilla, samalla kun talous- ja rahoituskriisin aikaiset erityistoimet poistettiin vähitellen käytöstä. Pankki on edelleen suurin kansainvälinen rahoittaja EU:n ehdokasmaissa ja potentiaalisissa ehdo-

kasmaissa. Välimeren maissa luotonanto nousi jälleen ennätyskelliselle 2,6 miljardin euron tasolle, ja lähes kolminkertaistui 631 miljoonaan euroon itäisissä kumppanuusmaissa. Afrikan, Karibianmeren ja Tyynenmeren maiden (AKT) rahoitus sai uutta pontta uusituista lainavaltuuksista, joiden tukena on jäsenvaltioiden takaus. Ilmastotoimia vauhditti 50 prosentin lisäys kestäväää ja varmaa energiahuoltoa tukevaan rahoitusvälineeseen (ESF), josta rahoitetaan hankkeita EU:n naapurimaissa, AKT-maissa, Etelä-Afrikassa sekä Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

Tuleva toiminta muotoutuu

Vuoden 2010 alkupuolella julkaistiin raportti pankin EU:n ulkopuolisen rahoitustoiminnan väliarviointista, joka on suoritettu riippumattoman asiantuntijakomitean johdolla. Komitean puheenjohtajana toimi Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n entinen toimitusjohtaja Michel Camdessus. Arviointiraportti oli pohjana Euro-

pan komission esitykselle, johon sisältyy 2 miljardin euron valinnainen valtuus, jolla tuettaisiin toimenpiteitä ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Lisäksi komissio esitti nykyisten alueellisten toimintatavoitteiden korvaamista horisontaalisilla tavoitteilla EU:n takaamissa toimissa ja EIP-rahoituksen kehitysnäkökohtien painottamista entistä enemmän. Komissio ehdotti myös EIP:n ulkoisten lainanantovaltuuksien aktivoimista Libyassa, Irakissa ja Kambodžassa. Esityksistä keskusteltiin Euroopan parlamentissa ja neuvostossa vuoden 2010 aikana, ja lopulista päätöstä odotetaan vuonna 2011.

Ulkoisten valtuuksien väliarvioinnin lisäksi vuonna 2010 tarkasteltiin uudelleen myös Cotonoun sopimusta, joka antaa perusteet pankin toiminnoille AKT-maissa. EIP on ollut AKT-maiden kehitysyhteistyön kumppani jo yli neljä vuosikymmentä, joiden aikana se on lainannut alueelle noin 12,5 miljardia euroa ja tukenut yli 1 000 hanketta 70 eri maassa. Uusi valtuutus mahdollistaa pankin toiminnan laajentamisen Saharan eteläpuolisessa Afrikassa ja nostaa ensimmäistä kertaa ilmastonmuutoksen torjunnan keskeiseksi asiaksi EU:n ja AKT-maiden yhteistyössä.

Vaikka pankin tavoitteet ovat erilaiset eri puolilla maailmaa, monet EIP:n yhteistyökumppanit EU:n ulkopuolisissa maissa kohtaavat samankaltaisia haasteita pyrkiessään vastaamaan laajoihin infrastruktuuritarpeisiin, luomaan edellytyksiä kestäväälle kasvulle ja hillitsemään ilmastonmuutosta.

Ehdokasmaat ja potentiaaliset ehdokasmaat

EIP myöntää lainoja ja takauksia myös EU:n ehdokasmaihin, Kroatiaan, Turkkiin, entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan (EJTM), Montenegroon ja Islantiin sekä potentiaalsiin ehdokasmaihin, Albaniaan, Bosnia ja Hertsegovinaan, sekä Serbiaan ja Kosovoon Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) perusteella. Niissä pankin toiminta perustuu Euroopan unionin antamaan ulkoiseen lainamandaattiin sekä EIP:n omaan liittymistä valmistelevaan rahoitusvälineeseen.

EIP:n lainat Länsi-Balkanin maihin 2010 nousivat 1,4 miljardiin euroon, millä summalla pankki on alueen suurin kansainvälinen rahoittaja. Koko luotonanto Länsi-Balkanille siitä lähtien, kun pankki aloitti toimintansa uudelleen alueen rahoittajan vuonna 2001, nousee yhteensä 7,3 miljardiin euroon. Serbia oli pääasiallinen EIP:n myöntämän rahoituksen saaja 690 miljoonaa euron lainasummalla. Varoista suuri osa suunnattiin Euroopan laajuisten verkkojen rakentamiseen. Belgradiin avattiin myös EIP:n ensimmäinen aluetoimisto vuonna 2010, joka otettiin virallisesti käyttöön marraskuussa.

EIP on suurin kansainvälinen rahoittaja Länsi-Balkanin alueella

Ehdokasmaat ja potentiaaliset ehdokasmaat

Rahoitus 2010 (milj. e)	Summa	Siitä riskipääomaa
Turkki	1 935	30
Serbia	690	
Kroatia	511	
Bosnia ja Hertsegovina	72	
Makedonia	52	
Albania	51	
Montenegro	49	
Yhteensä	3 360	30

Välimeren maat

Rahoitus 2010 (milj. e)	Summa	Siitä riskipääomaa
Egypti	906	
Algeria	500	
Tunisia	498	
Marokko	420	
Syyria	185	10
Alueelliset lainat	31	7
Libanon	7	
Gaza-Länsirannan alue	5	5
Yhteensä	2 552	22

Turkille myönnettyjä uusia lainoja kertyi 1,9 miljardia euroa vuonna 2010. Toimintaa vauhditti etenkin maailmanlaajuisen talous- ja finanssikriisin vaikutusten torjuminen sekä älykkään ja kestäväen kasvun tukeminen. Kriisin puhkeamisen jälkeen EIP on tukenut Turkin taloutta ennen kaikkea vahvistamalla maan pk-sektoria, jota vuonna 2010 rahoitettiin välittäjäpankkien kautta yhteensä 910 miljoonan euron lainoilla.

Tukea Välimeren maiden talouskehitykselle

EIP on lisännyt voimakkaasti rahoitustukeaan Välimeren alueen kumppanuusmaita tukeviin toimiin FEMIP-ohjelman avulla. EU:n ja Välimeren maiden investointi- ja kumppanuusohjelma FEMIP on Välimeren alueen rahoittajaksi perustettu rahoituskehys. FEMIP-toiminnan volyymi nousi 2,6 miljardin euron ennätykselliselle tasolle vuonna 2010. Investointivolyyymi osoitti Välimeren alueen kumppaneille rahoituskehysten toimivuuden auttaa näitä modernisoimaan valtionhallintoa maailmanlaajuisesta taluskriisistä huolimatta vakiinnuttaen samalla asemansa johtavana kehitysjohtajana Välimeren alueella. Muita erityisen tärkeitä toimialoja olivat liikenne ja vesiala; teollisuus ja pääomasijoitukset; sekä inhimillisen pääoman investoinnit.

Koko FEMIP-ohjelman olemassaolon aikana lokakuusta 2002 lähtien ohjelmasta on annettu yli 12,7 miljardia euroa rahoitusta Välimeren alueen kumppanuusmaiden

uudistamiseen sekä edistämään uusien työpaikkojen syntymistä ja olemassa olevien säilyttämistä. Merkittävässä asemassa oli edelleen yksityissektori, eli 55 prosenttia alekirjoitetuista lainahankkeista. FEMIP kasvatti paitsi luotonantoa, myös synnytti merkittävää lisäarvoa etenkin pystyttäessään teknisesti vaativia rahoitusjärjestelyitä. Näihin lukeutuivat esimerkiksi PPP-hankkeet, projektirahoitus, ja rahoitustoimet, joihin liittyy pankin normaalisti hyväksymää suurempien rahoitusriskien ottamista. Vuonna 2010 noin 74 prosenttia alueen rahoituksesta, eli kaikkiaan lähes 1,9 miljardia euroa, rahoitettiin yhteisesti muiden rahoituslaitosten kanssa. Samalla saavutettiin myös merkittävää synergiaetua. Teknisen avun rahoitus oli kaikkiaan 14,2 miljoonaa euroa.

Tangerin satama, Marokko

Venäjä ja itäiset naapurivaltiot

Rahoitus 2010 (milj. e)	Summa
Venäjän federaatio	250
Moldova	185
Georgia	175
Ukraina	16
Armenia	5
Yhteensä	631

Pietarissa rakennetaan viemäriverkon runkoputkea, Venäjä

Itäiset kumppanit

EIP:n lainat EU:n itäisille kumppanuusmaille nousivat katsausvuonna 631 miljoonaan euroon, mikä merkitsee lähes kolminkertaista kasvua vuodesta 2009. Alueen rahoitus myönnetään tiiviissä yhteistyössä EBRD:n kanssa. Rahoitus perustuu 3,7 miljardin euron suuruiseen lainamandaattiin, joka on annettu vuosille 2007–2013. EIP on myös perustanut EU:n antaman mandaatin ohelle oman 1,5 miljardin euron suuruisen Eastern Partner Facility -laina- ja takausvälineen kyseisissä kohdemaissa toteutettavia EU:n investointihankkeita varten. Tämän rahoitusvälineen luottojen ja takausten riskeistä pankki vastaa itse. Puolet rahoituksesta kohdistui energia-alalle vuonna 2010. Muita keskeisiä aloja olivat vesi- ja liikennehankkeet, agroteollisuus ja pk-yrityksille tarkoitettuihin limiittiluotoihin. Joulukuussa 2010 lanseerattiin pankin uusi teknisen avun rahoitusväline, Eastern Partnership Technical Assistance Trust Fund (EPTATF). Rahaston tarkoituksena on tehostaa toimintojen vaikutusta ja vauhdittaa alueen hankkeiden onnistunutta toteutusta.

Keski-Aasia

EIP:n rahoitettaviksi soveltuvista Keski-Aasian maista (Kazakstan, Kirgisia, Tadžikistan, Turkmenistan ja Uzbekistan) Kazakstan allekirjoitti puitesopimuksen vuonna 2010 toisena maana Tadžikistanin jälkeen, jonka kanssa sopimus tehtiin vuonna 2009. Alueella on arvioitavana kolme hanketta, yhteisarvoltaan 328 miljoonaa euroa. Hankkeet ovat seuraavilta toimialoilta: vesi, energia ja ilmastotoimet. Pankin on tarkoitus allekirjoittaa puitesopimus Kirgisian kanssa vuoden 2011 alkupuolella, ja sopimukset pyritään saamaan aikaan myös Turkmenistanin ja Uzbekistanin kanssa.

Moma Titanium, Mosambik

EIP on ollut AKT-maiden kehitysyhteistyön kumppani jo yli neljä vuosikymmentä

AKT-maat ja Etelä-Afrikka

Afrikan, Karibianmeren ja Tyynenmeren maissa EIP tukee tyypillisesti yksityissektorin kehitystä edistävää toimintaa, kuten pk-yritysten investointeja. Tärkeällä sijalla ovat myös laajamittaiset tuottavat infrastruktuurit, kuten uusiutuvan energian hankkeet, energiatehokkuuden aloitteet ja muut hankkeet, joilla voidaan reagoida ilmastonmuutoksen haasteisiin. EIP pyrkii talous- ja finanssikiäriin kuluessa turvaamaan kannattavia investointeja, jotka hyödyttävät kaikkein köyhimpiä ja edistävät kestävästä kehitystä.

Rahoitus EIP:n toimiin tulee EU:n jäsenvaltioiden budjeteista erityisen investointikehyksen kautta ja pankin omista rahoitusvaroista ja omilla riskeillä annettavina lainoina. Investointikehyksestä allekirjoitetut lainat nousivat 374 miljoonaan euroon vuonna 2010. Tämän lisäksi AKT-maiden hankkeisiin lainattiin 598 miljoonaa euroa pankin omista rahoitusvaroista. Etelä-Afrikan tasavallan hankkeita lainoitettiin erillisen valtuutuksen perusteella 50 miljoonalla eurolla.

Afrikan, Karibianmeren ja Tyynenmeren valtiot, merentakaiset maat ja alueet (MMA) ja Etelä-Afrikka

Rahoitus 2010 (milj. e)	Summa	Siitä riskipääomaa
Afrikka	738	182
Länsi-Afrikka	279	82
Itä-Afrikka	260	40
Eteläinen Afrikka ja Intian valtameri	145	5
Useita alueita koskevat hankkeet	45	45
Keski-Afrikka ja päiväntasaajan Afrikka	10	10
Karibianmeri	48	7
Tyynimeri	9	9
Alueelliset hankkeet AKT	162	162
MMA	15	15
AKT-MMA yhteensä	972	374
Etelä-Afrikka	50	

Aasia ja Latinalainen Amerikka

Rahoitus 2010 (milj. e)	Summa
Latinalainen Amerikka	499
Brasilia	420
Meksiko	79
Aasia	723
Kiina	500
Vietnam	223
Yhteensä	1 222

Talousyhteistyö Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa

EIP lainasi Aasiaan ja Latinalaiseen Amerikkaan yhteensä 1,2 miljardia euroa vuonna 2010. Aasian investointien osuus oli noin 723 miljoonaa euroa ja Latinalaisen Amerikan 499 miljoonaa euroa. EIP saa antaa lainoja Aasiaan ja Latinalaiseen Amerikkaan nykyisen valtuutuksen perusteella 3,8 miljardin euron ko-

konais määrään asti vuosina 2007–2013. ALA-maiden lainoittaminen kuuluu EU:n taloudellisen yhteistyön strategiaan kyseisten alueiden kanssa. Toiminnan pääpaino on EU:n läsnäolon tukemisessa suorien ulkomaisten investointien sekä asiantuntemuksen ja teknologian siirron kautta. Toiminta sisältää myös ympäristönsuojeluhankkeita, eritoten ilmastolähtöisiä hankkeita sekä energiahuollon turvaamista edistäviä hankkeita.

Hanojin metro, Vietnam

Uusi puitelaina Kiinan ilmastotoimiin

Joulukuussa 2010 allekirjoitettiin uusi 500 miljoonan euron puitelaina Kiinan ilmastotoimiin, kun vuonna 2007 tehdyn ensimmäisen sopimuksen rahoitus oli saatu onnistuneesti päätökseen. Laina on jatkoa EIP:n toiminnalle ilmastomuutoksen torjunnan tukemiseksi Kiinassa. Ensimmäinen 500 miljoonan euron laina on edistänyt monien hankkeiden toteutusta, joihin on kuulunut metsitysohjelmiä, tuulipuistoja, pieniä vesivoimahankkeita sekä teollisuuden investointeja energiatehokkuuteen ja ilmansaasteiden päästöjen vähentämiseen. Tämä laina on yksi EIP:n tehokkaimmin kasvihuonekaasupäästöjä vähentävistä rahoitustoimista. Kun kaikki osaprojektit on saatu valmiiksi ja käyntiin, hiilidioksidipäästöjä säästyy arviolta 2 miljoonaa tonnia vuodessa.

Yhteistoiminnassa Euroopan komission ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa

Avoimet ovet
Kahdeksas Euroopan alueiden
ja kaupunkien viikko

Euroopan unionin omistamana rahoituslaitoksena EIP-ryhmä on EU:n budjetin ohella toinen keskeinen rahoituslähde EU:n politiikkaa tukeville investoinneille.

Tällaisten pitkäaikaisten tuottoisien investointien kohdalla molemmilla rahoitusmuodoilla, lainoilla ja avustuksilla, on omat tarkoituksensa, erityispiirteensä ja etunsa. EIP-ryhmän ja komission nykyisen rahoituskehityksen 2007–2013 puitteissa kehittämät yhteiset toimet ovat osoittaneet, miten molemmat rahoitusinstrumentit on mahdollista yhdistää joustavasti tuottamaan huomattavan suuren kerrannaisvaikutuksen. Erityisen hyvin tämä on nähtävissä EU:n aluepolitiikan toimintalohtokola, samoin kuin innovaatio- ja liikennesektoreilla.

Aluepolitiikka

EU:n aluepolitiikan tavoitteena on korjata alueelliset eroavaisuudet taloudeltaan vahvojen ja heikompien EU:n alueiden väliltä hyödyntämällä saatavilla olevia resursseja mahdollisimman hyvin. Aluepolitiikassa keskeinen tehtäväkenttä on tarjolla olevien EU:n, kansallisten ja alueellisten rahoitusinstrumenttien välinen koordinointi ja niiden tehokas hyödyntäminen edistämään alueellista yhdentymistä. EIP-ryhmällä on tässä tehtävässä merkittävä rooli, kuten muun muassa uudet yhteiset toimet Euroopan komission ja EU:n jäsenmaiden tai alueiden kanssa osoittavat.

EU:n koheesiopolitiikan nykyisellä ohjelmakaudella 2007–2013 EIP ja EIR ovat saaneet entistäkin tärkeemmän roolin suunnittelu- ja ohjelmointitehtävissä, joihin kuuluvat hankevalmisteluun liittyvä tekninen apu, hankearviointi sekä rahoitustekninen suunnittelu ja hanke-seuranta. Eräät koheesiopolitiikkaan suoraan liittyvät yhteiset aloitteet ovat synnyttäneet entistä vahvempaa kumppanuutta EIP:n ja Euroopan komission välille. Näihin lukeutuvat muun muassa JASPERS, JESSICA, JEREMIE ja JASMINE, mutta myös riskinjakoa sisältävät instrumentit, kuten esimerkiksi RSFF-riskinjaon rahoitusväline ja LGTT-lainavakuusväline, joilla voidaan osallistaa ja vaikuttaa täydentäviin EU:n tavoitteisiin.

Neljän J:n ohjelmahanke

JASPERS, JESSICA, JEREMIE ja JASMINE, ns. "neljän J:n" ohjelma, ovat tämän mittavan kumppanuuden tulosta. Ne ovat yhteisaloitteita, joissa yhdistyvät EIP-ryhmän ja Euroopan komission taloudelliset varat ja henkilöresurssit.

JASPERS on Euroopan alueiden hankkeille annettavaa yhteistä apua (Joint Assistance to Support Projects in European Regions). Jaspersia hallinnoi Euroopan investointipankki. Muita yhteistyökumppaneita ovat Euroopan komissio, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD) sekä Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW). Jaspers keskittyy auttamaan lähentymistavoitteeseen kuuluvia jäsenmaita sellaisten elinkelpoisten infrastruktuurihankkeiden valmistelussa, joita voitaisiin rahoittaa EU:n rakennerahastoista. Se rahoittaa myös teknistä apua.

Hampurin kaupungin lähiliikennettä, Saksa

JESSICA on Euroopan yhteistä tukea kaupunkialueiden kestäviä investointeja varten (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas). Tämän ohjelman käynnistivät yhdessä EIP, Euroopan komissio ja Euroopan neuvoston kehityspankki. Jessica hyödyntää rahoitusteknisiä mekanismeja, joiden tarkoitus on tukea kaupunkirakenteiden kestävä kehityksen toteutumista. Tämän tukivälineen avulla rakennerahastojen varoja voidaan käyttää tuloa tuottavien kehittämishankkeiden taikaisinmaksettavaan ja siten uudistuvaan rahoittamiseen.

JEREMIE tarkoittaa Euroopan yhteisiä resursseja mikro- ja pienyritysten sekä keskisuurten yritysten tukemiseksi (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises). Euroopan investointirahaston ja Euroopan komission yhteistoiminnan avulla kansalliset ja alueelliset viranomaiset voivat hyödyntää täysimääräisesti rakennerahastojen tarjoamia mahdollisuuksia parantamaan kehitysalueiden pienten ja keskisuurten yritysten rahoitumahdollisuuksia ja rahoitusteknisiä palveluita.

JASMINE on yhteinen toimi Euroopan mikrorahoituslaitosten tukemiseksi (Joint Action to Support Micro-Finance Institutions in Europe initiative). Tällä tukivälineellä pyritään tehostamaan mikroluottojen kehittämistä. EIR on valtuutettu hoitamaan osaa ohjelman budjetista ja antamaan rahoitustukea EIP:n rahoitusvaroista pienrahoituslaitoksille, sekä komission varoista rahoitettavaa teknistä apua.

Yhteistä riskinjakoa innovaatioiden edistämiseen

EIP ja Euroopan komissio perustivat yhdessä RSFF-riskinjakovälineen (Risk Sharing Finance Facility), jonka avulla voidaan tukea tutkimus-, kehitys- ja innovaatioinvestointeja, joihin liittyy tavallista suurempi riski ja myös suuremmat tuotto-odotukset. EIP on varannut tähän instrumenttiin 1 miljardia euroa pankin rahastoista ja Euroopan komissio toiset 1 miljardia euroa seitsemänneistä tutkimuksen puiteohjelmasta. Tukivälineen omien varojen pääomapuskurin koko on siten 2 miljardia euroa, jonka turvin pankki voi myöntää luottoja vuosina 2006–2013 noin 10 miljardiin euroon asti, ja ainakin kaksi kertaa tätä summaa suuremmille huippuosaamiseen perustuvan T&K- ja innovaatio toiminnan investoinneille. Riippumattomien asiantuntijoiden toteuttamassa vuoden 2010 välitarkistuksessa toiminnasta vedetään varsin positiiviset johtopäätökset sekä suositellaan RSFF:n kaltaisten instrumenttien käytön laajentamista ja tehostamista.

EIP-ryhmän ja Euroopan komission yhteiset toimet tuottavat huomattavan suuren kerrannaisvaikutuksen

TKI-työtä terveydenhuollon ohjelmistojen ja kuvantamistekniikoiden kehittämiseksi, Belgia

Yhteistä riskinjako liikenteen investointeihin

LGTT – Euroopan laajuisten liikenneverkkojen lainavakuusväline (Loan Guarantee Instrument for Trans-European Transport Network Projects) on EIP:n yhdessä Euroopan komission kanssa perustama vakuusjärjestely. Tämä riskinhallintainstrumentti rahoitetaan molempien laitosten yhtä suurella osuudella. Sillä pyritään hallitsemaan liikennemääriin liittyviä riskejä, joille yksityissektorin rahoittajat altistuvat tällaisissa hankkeissa. Se kattaa liikennemääriin liittyvät tulariskit hankkeen kriittisen käyttöönottovaiheen aikana, jolloin liikennevirtojen kasvu saattaa vaatia aikaa, ennen kuin hanke alkaa tuottaa riittävästi tuloa. Vuonna 2010 myönnettiin myös ensimmäinen, 70 miljoonan euron LGTT-takausta PPP-hankkeelle. Tässä yhteishankkeessa uudistetaan ja parannetaan C25-moottoritietä Pohjois-Kataloniassa, mitä varten EIP antoi 200 miljoonan euron lainat.

Muu erityistoiminta EU:ssa

ELENA – Euroopan kattava paikallinen energiaturvaväline (European Local Energy Assistance) on EIP:n ja Euroopan komission yhteisesti täytäntöönpanema teknisen avun ohjelmahanke. ELENA-ohjelmasta myönnettävää rahoitusta voidaan käyttää ohjelmien rakentamiseen,

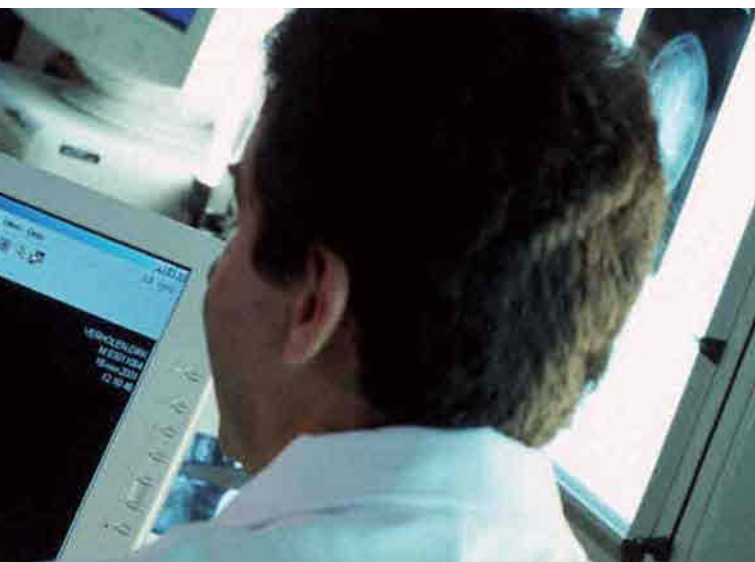
toimintasuunnitelmiin (käyttökelpoisuus- ja markkina-selvityksiin) ja energia-auditointeihin, tarjouspyyntöjen ja sopimusten valmisteluun sekä hankkeiden toteutusyksikköjen rahoitukseen. Lyhyesti sanoen siis kaikkeen tarpeelliseen, mikä vaaditaan rahoituksen valmisteluun ja mikä mahdollistaa kaupunkien ja alueiden kestäväää energiaa koskevien hankkeiden EIP-rahoituksen.

Investointiohjelmiin voi sisältyä energiatehokkuuden lisäämistä rakennuksissa tai katuvalaistuksessa, uusiutuvien energialähteiden integrointi rakennettuun ympäristöön sekä kaukolämpöjärjestelmien korjaamista, laajentamista tai uuden rakentamista, mukaan lukien yhdistettyyn sähkön ja lämmön tuotantoon (CHP) perustuvat ja uusiutuvia energialähteitä hyödyntävät verkot. Kohteena on myös kaupunkiliikenne, esimerkiksi energiatehokkaat linja-autot sekä vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen mahdollistamiseen soveltuva infrastruktuuri.

Euroopan komissio käynnisti NER300-ohjelman vuonna 2010. Se on alallaan maailman suurin investointiohjelma, jolla edistetään hiilen talteenottoa ja varastointia (CCS) sekä innovatiivisten uusiutuvia energialähteitä hyödyntävien teknologioiden demonstraatioprojektien rahoittamista. Euroopan investointipankki tukee NER300-ohjelman toimeenpanoa arvioimalla hankkeet ja järjestämällä päästöoikeuksien myynnin, mistä saatavilla tuloilla investointituet myös rahoitetaan. Aloite on nimetty NERiksi juuri näiden päästöoikeuksien mukaan: lyhenne tarkoittaa EU:n päästökauppajärjestelmän uusien osallistujien varausta (New Entrants Reserve, NER), jossa myytävät päästöoikeudet säilytetään.

Voimavarat yhteen EU:n ulkopuolisten maiden hyväksi

EIP toimii Euroopan unionin ulkopuolella läheisessä yhteistyössä Euroopan unionin toimielinten, EU:n ja kumppanusmaiden julkisyhteisöjen sekä kansainvälisten ja kahdenkeskisten rahoituslaitosten kanssa. Jo yksistään Euroopan unionin naapuri- ja kumppanusmaissa yhteisrahoitus oli yhteensä 73 prosenttia vuonna 2010 allekirjoitettujen rahoitusjärjestelyiden koko volyymista. EIP:llä on AKT-alueilla pitkät perinteet EIP:n lainojen ja EU:n avustuksina annettavan rahoitustuen yhdistämisessä.

Vastuullinen laitos

Yritysvastuu on sisäänrakennettu osa EIP:n tehtävää Euroopan unionin politiikkatavoitteiden toteutumista edistävien terveiden hankkeiden tukijana.

Pankki on vahvasti sitoutunut ottamaan toiminnassaan huomioon sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät näkökohdat; varmistamaan asianmukaisen hallinnon, toiminnan avoimuuden ja vastuuvollisuuden vaatimuksen noudattamisen niin itseltä kuin yhteistyökumppaneiltakin; varmistamaan siitä, että rahoitetaan vain eettisiä ja kestäviä investointeja; kehittämään molemminpuolisesti hyödyttäviä suhteita EIP:n ja isäntämaiden yhteisöjen välille; sekä minimoimaan omaa ympäristöjalanjälkeään. EIP on arvioinut omia yritysvastuukäytäntöjään ja raportoinut niistä vuodesta 2005 lähtien. Yritysvastuun periaatteet on huomioitu täysipainoisesti pankin toimintastrategiassa ja ovat osa organisaation toimintaa.

EIP on hyvin tietoinen omasta ympäristöjalanjäljestään

Kaikki EIP-rahoitteiset hankkeet ovat EU:n ympäristöperiaatteiden ja -veloitteiden mukaisia. Lisäksi merkittävä osa pankin lainoista kohdistuu nimenomaan investointeihin, joilla suojataan ja parannetaan luonnonympäristöä ja rakennettua ympäristöä sekä edistetään sosiaalista hyvinvointia. Tällaisia ympäristöinvestointeja ovat ilmastopoliittiset toimenpiteet, luonnon ja sen monimuotoisuuden suojelu, terveys (ympäristöterveys mukaan luettuna), luonnonvarojen kestävä käyttö ja jätehallinta.

EIP:ltä valmistui 2010 pilottitutkimus, jossa arvioitiin EIP-rahoitteisista hankkeista syntyvää hiilijalanjälkeä. Tutkimukseen sisältyvissä 73:ssa energia-, liikenne- ja teollisuussektorin hankkeessa, sekä joissakin vesihankkeissa hiilidioksidipäästöt vähenivät merkittävästi. Tämä on suoraa tulosta EIP-rahoituksen suuntaamisesta mää-

rätietoisesti parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen sekä kestävien liikennemuotojen edistämiseen.

EIP edistää yhteiskunnallista kehitystä terveys- ja koulutushankkeille myönnettävillä lainoilla. Joillakin pienrahoitushankkeilla pyritään erityisesti ottamaan huomioon vähempiosaisten tarpeet. EIP-rahoitusta myönnetään vain sellaisiin hankkeisiin, jotka turvaavat ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja noudattavat EIP:n sosiaalisia standardeja. Nämä standardit perustuvat Euroopan unionin perusoikeuskirjan periaatteille ja kansainvälisille hyvillä käytänteille. Pankki itse auttoi 2010 vakiinnuttamaan parhaita toimintamalleja toteuttamalla seminaarisarjan aiheesta yritys ja ihmisoikeudet. Tarkoituksena oli helpottaa aiheeseen liittyvää vuoropuhelua liike-elämän, kansalaisyhteiskunnan ja hallitustenvälisten organisaatioiden välillä.

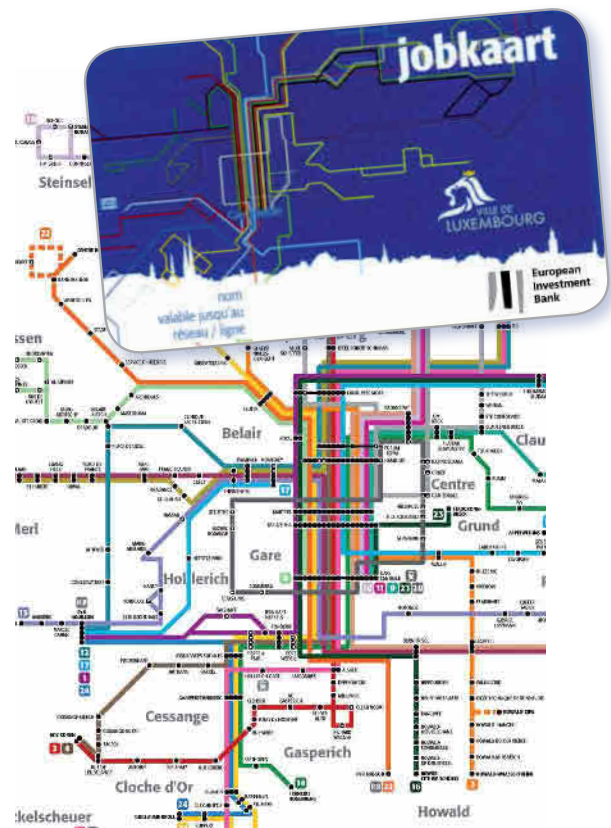
EIP:n pääjohtaja vierailulla Ouagadougoussa, Burkina Faso

EIP noudattaa nollatoleranssia toiminnoissaan ja operaatioissaan korruption, väärinkäytösten, salaisten sopimusten ja pakottamisen, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen suhteen. EIP otti nämä toimintaperiaatteet käyttöön ensimmäisten rahoituslaitosten joukossa. Se on myös liittynyt kansainvälisiin aloitteisiin, joiden nojalla sopimusosapuolet voivat painostaa sellaisia tahoja, jotka eivät noudata näitä periaatteita, ottamaan huomioon kansainväliset normit.

EIP on EU:n elimenä sitoutunut olemaan mahdollisimman avoin kaikissa toiminnoissaan sisäisiin ja ulkopuolisiin sidosryhmiin nähden. Vuonna 2010 pankki sulautti avoimuus- ja julkisuuspolitiikan yhdeksi periaatteeksi ja käytänteeksi -säännöksi edistämään avoimuutta. Perusoletus on, että tieto on avointa ja että pankki antaa kolmansille osapuolille kaiken asiaankuuluvan tiedon operatiivisen ja institutionaalisen toimintansa osalta ellei tietojen salaamiseen ole pakottavaa syytä.

Wroclawin kaupungin vesihuoltolaitos, Puola

EIP noudattaa näitä samoja periaatteita suhteissaan kansalaisyhteiskuntaan, kuten erilaisiin kansalaisjärjestöihin ja muihin sidosryhmiin. Kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävä vuoropuhelu antaa arvokkaan panoksen periaatteellisella tasolla. Pankki voi myös saada tärkeää tietoa hankkeiden kehittämiseen liittyvistä asioista. Samasta syystä pankki myös liittyy jäseneksi yhteistyökumppanuuksiin erityisorganisaatioiden kanssa yhteisten tarkoitusten tai intressien toteuttamiseksi. Näitä ovat esimerkiksi kestävä kehitys, luonnonsuojelu, elollisen luonnon monimuotoisuus tai köyhyyden lievittäminen. Vuoden 2010 yhteistyökumppaneita olivat esimerkiksi lahjonnan vastaista työtä tekevä Transparency International -järjestö, Maailman luonnonsuojeluliitto (IUCN) ja kaivannais-teollisuuden avoimuutta ajava EITI-aloite. EIP myös liittyi vuoden aikana vesihallinnan ja sopeutumistoimien tunnistamista ja pitkän tähtäimen strategiaa edistävään Global Water and Adaptation Action Alliance -liittoon, joka on rahoituslaitosten, julkisten laitosten, yhdistysten, tutkimuslaitosten ja kansalaisjärjestöjen verkosto.

EIP on hyvin tietoinen omasta ympäristöjalanjäljestään. Joustavilla työajoilla, etätyöskentelyn mahdollistavilla järjestelyillä ja henkilökunnalle maksuttomalla joukko-liikenteen käytöllä voidaan pienentää työmatkat autolla kulkevien pankkilaisten ympäristövaikutusta huomattavasti. Pankin omasta toiminnasta aiheutuneet yhteenlasketut hiilidioksidipäästöt 2010 olivat arviolta 18 997 tonnia. Siitä 94 prosenttia oli liikkumisesta ja 6 prosenttia sähkön, lämmön ja paperin kulutuksesta syntyneitä päästöjä. Nämä luvut vahvistavat, että hiilidioksidipäästöt ovat laskeneet, ja sama suuntaus on jatkunut vuodesta 2008 lähtien.

EIP on vastuullinen työnantaja, joka virallisti uusia henkilöstöjohtamista ohjaavia periaatteita ja päämääriä vuonna 2010. Henkilöstöpolitiikka perustuu kolmeen toisiaan täydentävään osaan, ns. pilariin. Ensimmäinen pilari on pankin kannalta kaikkein tärkein, ja sen tavoitteena on turvata pankille osaava ja motivoitunut henkilöstö, joka huolehtii ammattitaitonsa jatkuvasta ylläpidosta ja kehittämisestä. Tätä pilaria täydentää kannustava ja valtuuttava johtajuus ja siihen parhaiten soveltuva organisaatorakenne. Tämä kaikki pitää tietenkin toteuttaa ensiluokkaisessa työympäristössä, joka on avoin ja osallistava. Tällöin myös saavutetaan henkilöstön ja koko organisaation kannalta parhaat tulokset. Avoin ja läpinäkyvä kommunikointi pankin sisällä on se kriittinen tekijä, joka vaikuttaa ratkaisevasti pankin henkilöstöjohtamisen tavoitteiden saavuttamiseen.

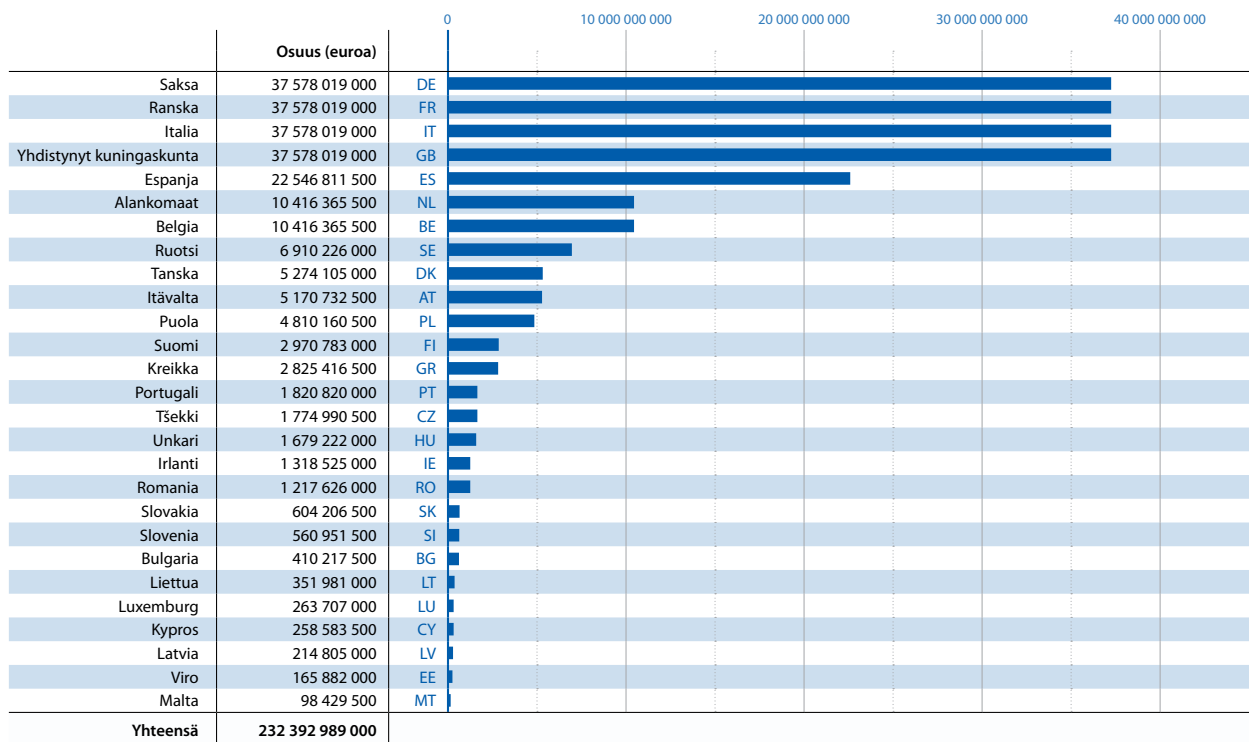
EIP:n pääoma sekä ottolainaus 2010

Korintinlahden salmen
ylittävä Rion-Antirion
silta, Kreikka

EIP:n pääoma maittain

EIP on Euroopan unionin pankki. Se on EU:n yleisbudjetista riippumaton elin. EIP:n pääoma on 232 miljardia euroa, jonka pankin jäsenet ja osakkeenomistajat, toisin sanoen Euroopan unionin jäsenvaltiot merkitsevät. Pankki on johtava valtiollinen/monikansallinen lainojen liikkeeseenlaskija ja sillä on AAA-luokitus.

Oma pääoma ja osakkeenomistajat

Jäsenvaltioiden osuus pankin pääomasta määräytyy siten, että pääomaosuus vastaa jokaisen valtion taloudellista painoarvoa EU:ssa (BKT:na ilmaistuna) niiden liitty-

essä Euroopan unionin jäseniksi. Pankin myöntämien lainojen ja sen antamien takausten kokonaismäärä saa perussäännön mukaan olla enintään kaksi ja puoli kertaa oman pääoman, varausten, kohdentamattomien varausten ja jakamattoman voiton yhteismäärä. Kyseisten erien yhteismäärä lasketaan vähentämällä määrä, joka vastaa kaikkien pankin merkitsemien osuuksien merkittävää yhteismäärää, riippumatta siitä, onko ne maksettu vai ei.

EIP:n vakavaraisuusaste – pankin oman pääoman määrä suhteessa sen saamiin – oli 27,2 prosenttia vuoden lopussa. Kansainvälisen Järjestelypankin BIS:n yhteydessä toimiva Baselin pankkivalvontakomitea edellyttää pankeilta vähintään 8 prosentin vakavaraisuutta.

Tase ja tulos

Tase vuode 2010 lopussa oli 420 miljardia euroa, eli 14 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvua on vauhdittanut lainanannon harvinaisen voimakas lisääntyminen kahden viime vuoden aikana, kun EIP:n rooli Euroopan talouden elvytysuunnitelman toimeenpanossa on korostunut. EIP kasvatti väliaikaisesti unionin sisäistä lainanantoaan osana EU:n talouden elvytystoimia, mihin EU:n jäsenvaltiot olivat kehottaneet.

Tilikauden ylijäämää kertyi 2,1 miljardia euroa, mikä merkitsee 13 prosentin kasvua edellisvuodesta. Vahva tulos kuvastaa selvästi ennätyksellistä lainanantoa kriisin kuluessa, kun taas hallinnolliset kustannukset lisääntyivät suhteessa hitaammin.

Markkinoiden johtava ylikansallinen lainaaja

EIP on omarahoitteinen organisaatio. Se hankkii oman osan luotonantonsa tarvitsemistaan rahoitusvaroista kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta, ja on markkinoiden johtava valtiollinen/monikansallinen lainojen liikkeeseenlaskija. EIP:n luottoluokitus on paras mahdollinen (AAA), kuten kaikki kolme luokituslaitosta Fitch, Moody's ja Standard & Poor's vahvistivat uudelleen vuonna 2010. Parhaan mahdollisen luottoluokituksen taustatekijöinä ovat EIP:n jäsenten ja osakkeenomistajien pysyvä tuki, vahva pääomapohja, erinomainen lainasalkun laatu, konservatiivinen riskienhallinta sekä selkeä varainhankinnan strategia. Pankin vahva taloudellinen asema merkitsee, että sen on mahdollista saada markkinoilta erittäin edullista lainarahaa. EIP maksimoi toiminnallaan muuta kuin tuottojaan ja voittojaan, joten se lainaa markkinoilta nostamansa rahoitusvarat hankkeen toteuttajille korolla, joka on lähellä sen omia lainakustannuksia.

Ottolainaus 2010

Pankki luotsasi varainhankintaansa huolellisesti ja varovaisesti kriisin aiheuttaman yleisen markkinaturbulenssin läpi ja pystyi keräämään lainarahaa yhteensä

67 miljardin euron verran vuonna 2010. Lainanotto toteutettiin edelleenkin pääosin pankin kolmessa päävaluutassa, eli euroina, Yhdysvaltain dollareina (USD) ja Englannin puntina (GBP). Varainhankinta näissä valuutoissa oli yhteensä noin 56 miljardia euroa. Euron osuus oli 26,2 miljardia euroa ja sen osuus varainhankinnasta oli suurin. Seuraavina tulivat Yhdysvaltain dollari (USD 32,3 mrd., euroina 24,0 mrd.) ja Englannin punta (GBP 4,8 mrd., euroina 5,5 mrd.).

Muissa kuin päävaluutoissa liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen kokonaismäärä oli 11,4 miljardia euroa. Varat hankittiin 14 eri valuuttana. Suurin lainavolyymi päävaluuttojen ulkopuolella toteutui Australian dollarissa (AUD 6,3 mrd., euroina 4,3 mrd.) lähestyen puntalainojen tasoa. Turkin liira-, Japanin jeni-, Sveitsin frangi- ja Norjan kruunumääräisissä liikkeeseenlaskuissa päästiin kussakin valuutassa ainakin yhden miljardin euron suuruiseen tai sen ylittävään määrään.

Ilmastojoukkovelkakirjalainat

Varainhankintaohjelman puitteissa ilmastojoukkovelkakirjoilla (Climate Awareness Bonds) toteutettu varainhankinta oli 543 miljoonaa euroa vuonna 2010. Näiden joukkovelkakirjojen tunnuspiirteisiin kuuluu, että liikkeeseenlaskuista kertyvät varat pidetään erillään muista toimista ja käytetään yksinomaan pankin rahoitamiin uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden hankkeisiin.

EIP on vuodesta 2007 alkaen laskenut säännöllisesti liikkeeseen ilmastotietoisuutta herättäviä joukkovelkakirjoja. Se on hankkinut tällä tavalla rahoitusta 1,4 miljardin euron verran vuoden 2010 loppuun mennessä. Rahoitus hankittiin toteuttamalla kymmenen lainajärjestelyä, joissa käytettiin kuutta eri valuuttaa.

EIP:n hallintoneuvosto kokoontui helmikuussa 2011

EIP:n hallintorakenne

EIP:n sääntömääräiset hallintoelimet

Valtuuston vuosikokous Luxemburgissa

EIP:n valtuuston muodostavat kunkin 27 jäsenvaltion nimeämät ministerit, tavallisesti valtiovarainministerit. Valtuusto vahvistaa luotonantopolitiikan yleiset suuntaviivat, vuosittaisen tilinpäätöksen sekä päättää unionin ulkopuolelle suuntautuvista rahoitustoimista ja pääoman korottamisesta. Se myös nimittää hallintoneuvoston, hallituksen ja tarkastuskomitean jäsenet. Valtuusto kokoontuu kerran vuodessa.

Hallintoneuvostolla on yksinomainen toimivalta päättää rahoituksen myöntämisestä ennen muuta lainojen ja takausten muodossa, sekä lainojen ottamisesta. Pankin moitteetonta hallintoa koskevan valvonnan ohella se vastaa siitä, että pankkia johdetaan perussopimusten ja perussäännön määräysten sekä valtuuston vahvistamien yleisten suuntaviivojen mukaisesti. Valtuusto nimittää hallintoneuvoston jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan jäsenvaltioiden ehdotuksesta, ja he ovat vastuussa yksinomaan pankille.

Hallintoneuvosto koostuu 28 jäsenestä, joista kukin jäsenvaltio nimeää yhden jäsenen ja Euroopan komissio yhden jäsenen. Varajäsenten lukumäärä on 18 jäsentä; usealla valtiolla on siten tehtävässä yksi yhteinen edustaja. Hallintoneuvosto kokoontuu kuukausittain.

Hallintoneuvostossa edustettua asiantuntemusta on halluttu laajentaa tietyillä alueilla, ja hallintoneuvosto voi valita jäsenistönsä enintään kuusi asiantuntijaa, joista kolme jäseniksi ja kolme varajäseniksi. Heidän roolinsa on neuvoa-antava, eikä heillä ole äänivaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Jollei perussäännössä toisin määrätä, päätökset tehdään vähintään yhden kolmasosan enemmistöllä äänioikeutetuista jäsenistä, jonka on lisäksi edustettava vähintään 50 prosenttia merkitystä pääomasta.

Tarkastuskomitea on itsenäisessä asemassa ja työstään suoraan valtuustolle vastuussa oleva elin. Se vastaa pankin tilien tarkastuksesta ja tarkastaa, että pankin toiminta noudattaa parhaita pankkikäytäntöjä. Tarkastuskomitea tarkastaa vuosittain pankin toiminnan ja kirjanpidon asianmukaisuuden. Tarkastuskomitea antaa lausunnon tilinpäätöksestä, kun se esitetään hallintoneuvoston hyväksyttäväksi. Tarkastuskomitean kertomukset edellisen vuoden toiminnastaan lähetetään valtuustolle yhdessä hallintoneuvoston vuosikertomuksen kanssa.

Tarkastuskomitea koostuu kuudesta jäsenestä, jotka valtuusto nimittää kuusi perättäistä tilivuotta kestäväksi toimikaudeksi, eikä nimitys toiselle kaudelle ole mahdollista.

Tarkastuskomitea

EIR:n sääntömääräiset hallintoelimet

EIR:n toimintaa johtavat ja sen hallinnosta vastaavat seuraavat kolme elintä:

- ⇒ Yhtiökokous, joka kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Rahaston jäseniä ovat EIP, Euroopan unioni ja 28 rahoituslaitosta;
- ⇒ Hallitus, jossa on seitsemän jäsentä ja seitsemän varajäsentä ja joka tekee muun muassa rahaston toimintaa koskevat päätökset;

⇒ Toimitusjohtaja, joka johtaa rahastoa rahaston perussäännön määräysten ja hallituksen antamien suuntaviivojen ja toimintaohjeiden mukaisesti.

EIR:n tilit tarkastaa tilintarkastuslautakunta, jonka muodostaa kolme yhtiökokouksen valitsemaa tilintarkastajaa, ja riippumattomat ulkopuoliset tilintarkastajat.

Yksityiskohtaiset tiedot rahaston sääntömääräisistä hallintoelimityistä (kokoontulo, jäsenten ansioluettelot, palkkioperusteet) ja rakenteista (kokoontulo, ylijohdajien ja johtajien ansioluettelot, henkilöstön palkkioperusteet) ovat säännöllisesti ajantasaistettuina Internetissä osoitteessa: www.eif.org.

Hallitus

1. Philippe MAYSTADT 2. Philippe de FONTAINE VIVE CURTAZ 3. Simon BROOKS 4. Matthias KOLLATZ-AHNEN 5. Eva SREJBER
6. Dario SCANNAPIECO 7. Plutarchos SAKELLARIS 8. Magdalena ÁLVAREZ ARZA 9. Anton ROP

Hallitus on pankin kollegiaalinen, vakinainen toimeenpaneva elin. Hallituksessa on yhdeksän jäsentä. Se vastaa puheenjohtajan alaisena ja hallintoneuvoston valvonnassa EIP:n juoksevien asioiden hoitamisesta. Se tekee hallintoneuvostolle päätösesityksiä ja varmistaa päätösten toimeenpanon. Pankin pääjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana. Hallituksen jäsenet vastaavat työstään yksinomaan pankille. Valtuusto nimittää jäsenet hallintoneuvoston esityksestä kuuden vuoden toimikaudeksi, joka on uudistettavissa. Neljällä isoimmalla osakkaalla – Italialla, Ranskalla, Saksalla ja Yhdistyneellä kuningaskunnalla – on EIP:n hallituksessa pysyvä hallituspaikka. Hallitus kokoontuu viikoittain.

Pankin perussäännön mukaan pääjohtaja on myös hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Hallintokollegio ja valvonta-alueiden jakautuminen

Tilanne 15.4.2011

1 Philippe MAYSTADT Pääjohtaja

- ⇒ Strategiat
- ⇒ Institutionaaliset kysymykset; suhteet muihin kansainvälisiin rahoituslaitoksiin
- ⇒ Ylitarkastajan raportointi; talousohjauksen ja compliance-toimintojen päällikkötason raportointi
- ⇒ Henkilöstö
- ⇒ Sisäinen viestintä
- ⇒ Tasa-arvoiset mahdollisuudet; Tasa-arvoasiain sekakomitean puheenjohtaja
- ⇒ Basel II ja III -sääntöjen täytäntöönpano
- ⇒ EIR:n hallituksen puheenjohtaja
- ⇒ Talousarviovaliokunnan puheenjohtaja

2 Philippe de FONTAINE VIVE CURTAZ Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Ranskassa ja Välimeren alueen kumppanuusmaissa
- ⇒ Ulkoinen viestintä
- ⇒ Toiminnan avoimuus ja tiedottaminen
- ⇒ Suhteet kansalaisjärjestöihin

3 Simon BROOKS, Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Britanniassa ja Alankomaissa
- ⇒ Ympäristönsuojelu ja ilmastotoimet
- ⇒ Sisäinen ja ulkoinen tarkastus sekä suhteet tarkastuskomiteaan
- ⇒ Compliance-toiminnot
- ⇒ Valitusjärjestelmä
- ⇒ Suhteet Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen
- ⇒ Suhteet Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ja Euroopan oikeusasiamieheen
- ⇒ Rakennukset, tilahallinto ja logistinen ympäristö

4 Matthias KOLLATZ-AHNEN Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Saksassa, Itävallassa, Romaniassa sekä Kroatianssa ja Turkissa
- ⇒ PK-yritysten rahoitus
- ⇒ Uudet tuotteet ja erityiset liiketoimintajärjestelyt
- ⇒ Taloudellinen ja sosiaalinen koheesio; konvergenssitavoite
- ⇒ Tekninen apu; JASPERS
- ⇒ JESSICA
- ⇒ EIR:n hallituksen jäsen
- ⇒ Avustustoimikunnan jäsen

5 Eva SREJBER Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Latviassa, Liettuaissa, Itä-Euroopan lähialueilla, Efta-maissa ja Keski-Aasian maissa
- ⇒ Tietotalous
- ⇒ Toimintojen jälkiarviointi
- ⇒ Tietotekniikka
- ⇒ Avustustoimikunnan puheenjohtaja

6 Dario SCANNAPIECO Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Italiassa, Maltalla ja Länsi-Balkanin alueella
- ⇒ Rahoitusoperaatioiden seuranta ja uudelleenjärjestely
- ⇒ Suunnittelu ja talousarvio
- ⇒ Kustannusvaikuttavuus
- ⇒ EBRD:n hallintoneuvoston jäse
- ⇒ EIP:n taidekomitean jäsen

7 Plutarchos SAKELLARIS Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Kreikassa, Kyproksella, Tanskassa, Irlannissa, AKT-maissa ja Etelä-Afrikassa
- ⇒ Riskienhallinta
- ⇒ Energia
- ⇒ Toimialakohtaiset tutkimukset, talous- ja rahoitustutkimukset
- ⇒ Laskentatoimi
- ⇒ EIP:n taidekomitean puheenjohtaja

8 Magdalena ÁLVAREZ ARZA Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Espanjassa, Portugalissa, Belgiassa, Luxemburgissa, Aasiassa ja Latiinalaisessa Amerikassa
- ⇒ Toimintojen ja tuotteiden oikeudelliset näkökohdat
- ⇒ Varainhankinta ja varainhallinta

9 Anton ROP Varapääjohtaja

- ⇒ Rahoitus Puolassa, Tšekissä, Unkarissa, Slovakiassa, Sloveniassa ja Bulgariassa
- ⇒ Euroopan laajuiset liikenneverkot
- ⇒ Yrityksen yhteiskuntavastuu
- ⇒ EBRD:n hallintoneuvoston varajäsen

EIP-ryhmän osoitteet

Euroopan investointipankki

98-100, boulevard Konrad Adenauer – L-2950 Luxembourg
 ☎ (+352) 43 79 – 1 📠 (+352) 43 77 04
www.eib.org - 📧 info@eib.org

Euroopan investointirahasto

96, boulevard Konrad Adenauer – L-2968 Luxembourg
 ☎ (+352) 42 66 88 – 1 📠 (+352) 42 66 88 – 200
www.eif.org - 📧 info@eif.org

*Luettelo ulkomaisista toimipisteistä on pankin verkkosivuilla
 (www.eib.org/offices).*

EIP kiittää seuraavia hanketoteuttajia ja toimittajia tähän julkaisuun saamastaan kuvamateriaalista:

Kansilehti, s.22 C-Power N.V., s.7 Safran, s.8 STMicroelectronics, s.9 Marion Schmieding - Alexander Obst/Berliner Flughäfen, s.15 RENFE, s.17 Nya Karolinska Solna Hospital, s.18 Sincrotrone Trieste S.C.p.A., s.20 Lahti Energia Oy, s.21, 37 MEDGAZ, S.A., s.25 ENEOP - Eólicas de Portugal, s.27 Abengoa Solar, s.31 Renault, s.34,39 MOMA, s.38 Vodokanal, s.42 European unioni 2010 PE-EP, s.43 Hamburger Hochbahn AG, s.44 Agfa-Gevaert, s. 2-3, 4, 6, 10-11, 12, 14, 21, 23, 24, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 39, 40, 41, 47, 48, 49, 50, 53, 55, 56 EIB Photolibrary

Sivunvalmistus: EIP:n grafiikkapaja

Painopaikka: Painotalo Jouve. Paperi: Magno Satin. Käytetyt painovärit ovat kasviöljypohjaisia. Painettu (Forest Stewardship Council) FSC-sertifioidulle paperille, joka sisältää sataprosenttisesti ensiökuitua (josta vähintään 50 prosenttia hyvinhoidetuista metsistä).

Alkuperä vaihtelee

Tuoteryhmään on käytetty puu- tai kuitumateriaalia hyvin hoidetuista metsistä, kontrolloidusta laitteistosta ja kierrätyksestä.

Cert no. BV-COC-856319
www.fsc.org

Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä • Euroopan investointipankkiryhmä

